

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Kriza kmetovanja po vsem svetu

Svetovno gospodarstvo je zašlo v zagato, ki ji povsod iščejo zdravila. Kakor je temelj vsega gospodarstva kmetijstvo, tako je tudi vzrok za staja svetovnega gospodarstva kriza kmetovanja. Nikoli se še ni tako očitno uresničiti star rek: Če ima kmet denar, ga ima vsakdo; če ga pa kmet nima, občuti to ves svet.

Kakšni pa so vzroki krize kmetovanja? Mnogo stvari so vzroki, ki so dovedli kmetu do tega, da zdvaja nad svojim delom. Za glavni vzrok krize kmetovanja se vsepovprek navaja nadpridelek vseh kmetijskih proizvodov. Resnica je, da je napredno kmetijstvo z boljšim gnojenjem obdelovanjem in izbiro boljših vrst znatno povečalo hektarski donos zemljišč, vendar pa ni to povečanje pridelkov v nikakem razmerju s padcem cen teh pridelkov v zadnjih letih. Mar nimajo tudi ostale panoge gospodarstva polnih zalog, ki bi morale prav tako povzročiti padec cen le-teh proizvodov?

Da ne pride do tega, skrbijo karteli. Karteli so dogovori med proizvajalci kakega blaga, da ga ne bodo prodajali pod določeno ceno. Prav ti karteli so tista moč, ki varuje proizvajalce pred škodo.

Medvojno in povojno pomanjkanje raznih industrijskih proizvodov je dalo lastnikom tovarn priliko povišati cene svojim izdelkom. Tudi cene za kmetijske pridelke so se takrat znatno okrepile ter je bil tovarnar primoran zvišati delavcem mezde.

Pojavile pa so se v onih napetih časih opetovano težnje po splošnem znižanju cen. Šlo je le za to, kdo bo prvi znižal cene. Ker ima industrija povsod prvo besedo, so vprašali njo, kaj misli o znižanju cen. Ta je bila takoj pripravljena, toda le pod enim pogojem, da zniža delavcem mezde. Delavci so se uspešno branili pred znižanjem mezd in so kazali na dragi živež: Če kmet zniža ceno svojih pridelkov, smo tudi mi za znižanje mezd. Kmet pa je dokazoval, da nikakor ne more spričo visokih cen kmetijskih potrebščin znižati cen svojih pridelkov. Tako so par let zvrčevali prizadeti krivdo drug na drugega.

Ker pa kmet nima nikakih trdnih organizacij in so mu karteli povsem nepoznana reč, se je pričela z povečanimi pridelki in tako nastajajočimi zalogami vsestranska ponudba kmetijskih pridelkov, ki je neorganizirano prodajo prisilila in jo danes sili, da gre s cenami navzdol. Mislili bi, da bo sledil cenam kmetijskih pridelkov tudi postopen padec cen ostalih potrebščin. Edino posledico je imel padec cen kmetijskih pridelkov, da so se znižali mezde tovarniškimi delavcem. Padec cen kmetijskih pridelkov je koristil le industriji, ki je z znižanjem delavskih mezd povečala svoj dobiček. Prikrajsan je bil delavec, še bolj prikrajsan pa kmet.

Kakor danes stoje stvari, je postal položaj kmeta po vsem svetu neugoden. Če vzamemo za podlago predvojno stanje cen kmetijskih pridelkov in potrebščin, ki za kmeta ni bilo nikakor poznato, vidimo v polni luči neugoden kmetijski položaj. Mleko smo prodajali takrat po 20 vinarjev, obleka iz dobrega sukna je stala 20 kron

in je bilo treba dati zanjo potemtakem 100 litrov mleka. Danes dobiš za 100 litrov mleka celih 250 dinarjev, kar je komaj dovolj za hlače. Za telovnik in suknjič bi bilo treba še vsaj 200 litrov mleka. Stot pešnice je stal 25 kron in je kmet kupil za ta stot lahko n. pr. 400 kg Thomasove moke. Danes dobi za stot pšenice 250 dinarjev, dočim mora plačati za 400 kg Thomasove moke 464 dinarjev.

Takih primerov bi lahko navedli na ducate. To je pravi vzrok krize kmetovanja. Spraviti to nepravilno razmerje v soglasje, je edina pot k rešitvi krize. Prav razveseljivo je, da se delajo

Nabiranje članov Kmetijske družbe v Ljubljani

podaljšano do 15. februarja

Na željo številnih podružnic, ki še niso mogle pobrati članarine za leto 1930. od vseh priglašanih članov, je glavni odbor za letos izjemoma podaljšal prej označeni rok do 15. februarja. S tem je podana možnost pristopiti k družbi tudi tistim kmetovalcem, ki do sedaj še niso imeli prilike poravnati te svoje obveznosti. Članarina znaša za vse leto 1930. le 20 Din in je ta znesek obenem naročnina za „Kmetovalca“.

Opozarja se, da je sprejem člana vezan na vplačanje članarine in da se član šele tedaj vpiše v družbene imenike, ko je družba prejela njegovo članarino. Član družbe lahko postane vsaka oseba.

„Kmetovalca“ 1. številko od 15. t. m. so prejeli vsi lanski člani, od letos na novo priglašeni pa le tisti, ki bodo pravočasno poravnali članarino. Pri nekaterih od teh se bo pa pošiljatev nekoliko zakasnila, ker je bilo tehnično nemogoče vse do

povsod v tem pravcu nujni koraki; v prvi vrsti gre za znižanje zaščitnih carin, ki nudijo pač proizvajalcem industrijskega blaga v lastni državi velike dobičke, ostalo prebivalstvo, posebno kmet in delavec, pa nosita breme umetno pretiranih cen. Zaščitna carina je prav na mestu, dokler res ščiti slabšega napram močnejšemu. Visoke carine na industrijske izdelke pa so sčasoma še povsod na svetu dovedle tako daleč, da je postal zaščiteni zapovedovalec cen izkoriščevalec delovnega ljudstva. Sicer pa mislimo, da že industrija sama počasi prihaja do spoznanja, da sta reven kmet in delavec slaba odjemalca njenih proizvodov. To spoznanje bo tudi pomagalo zdraviti krizo kmetovanja.

sedaj prijavljene člane pravočasno vpisati v imenike.

Načelnštva so dolžna, da nemudoma poberejo članarino od zamudnikov in jo skupno čepošljejo družbi. Ne smejo odkloniti nobenega novega člana, ki se je za to priglasil. Vsak seznam mora biti potrjen od županstva, da odgovarjajo redni člani točki 5. družbenih pravil.

Vsi bivši člani zamudniki se pozivajo, da takoj poravnajo članarino pri pristojni podružnici.

Vsak zaveden kmetovalec mora postati član Kmetijske družbe, ki je bila zanj ustvarjena in deluje za njegove koristi. Čim večje število pravih kmetovalcev bo ta zastopala, tem uspešnejše bo njeno delovanje. Zato je tudi dolžnost vsakega člana, da pridobiva druge kmetovalce, še nečlane za vstop v njih stanovsko organizacijo.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Reja mesnih svinj

Letošnjo zimo kar noče nehati iz raznih strani zahtevanje po preureditvi naše svinjereje. Namesto debelih svinj za mast naj se redi več poldebelih svinj za meso. Na svetovnih trgih je opaziti, da zanimanje in seveda tudi cena za debelo blago stalno popušča, dočim je vedno večje povpraševanje po poldebelih svinjah. Ker se mora ravnati producent po položaju na trgu, se čim dalje bolj množijo glasovi: Gojite svinje za meso in jih boste lahko in dražje prodajali, kakor ste doslej debele svinje.

Prav koristna je ta opozoritev na nov položaj na zunanjih tržiščih, vendar pa je potrebno ugotoviti, če naš svinjerejec tudi more ustreči tem novim zahtevam trga. Večina naših svinjerejcev so mali in srednji kmetje, ki gojijo pretežno pomladne prašičke za rejo in jih prodajo na zimo. Pomladni prašički potrebujejo prav tečne hrane. Razen korenstiva jim moramo dati tudi žita in mleka, če hočemo, da hitro rasejo. Marsikdo bi imel na jesen dovolj hrane za dvojno število prašičev. Na pomlad pa je pri našem kmetu trda za žito, trda za mleko pri pičli krmi, ko mnogim celo slame primanjkuje. Nele malemu in sred-

njemu kmetu prede v februarju, marcu in še preko aprila trda za krmo, tudi večja gospodarstva je nimajo na obilo, saj je znano, da gre pri teh pač: z velikim vozom noter, z velikim ven. Prav to pomanjkanje krmil na pomlad je glavna ovira za preureditev naše svinjereje na mesno blago. Ker ima naš kmet le omejeno število svinj, pač skuša na jesen povečati izkupiček za nje tako, da jih redi, »dokler so votle«, to je do popolne pitanosti.

Če bi naš svinjerejec hotel ustreči zahtevam trga, bi moral prodajati poldebele svinje. Odjemalci bi bili sicer zadovoljni, drugo pa je vprašanje, ali bi imel kmet dobiček.

Pri pitanih svinjah doseže teža masti dobro polovico mrtve teže, pri poldebelih pa komaj eno četrtino. Vsakdo ve, da je celotna svinjska reja dokaj draga, zato jo današnje prodajne cene svinj slabo krijejo. Če bo prodajal kmet polrejene svinje, ki bodo dosegle komaj tri četrtine možne teže, bo opeharjen za svoj trud, ker nikakor ni pričakovati, da bi bila prodajna cena za mesne svinje za celo četrtino višja od cene za debelo blago. Edinole, če bi mogel naš kmet povečati

število svojih svinj in jih rediti čez vse leto, bi na zimo lahko ustregel tem novim zahtevam trga. Kakor gori rečeno, on pa tega ne more, zato ni računati pri nas na možnost preureditve naše svinjereje.

Dejanski položaj na tržiščih nam kaže, da nam to celo ni potrebno. Res je opaziti manj zanimanja za svinje za mast, med katere spadajo poldivje nežlahtne svinjske vrste, kakor slavonske, madžarske, srbske in druge. Za te in le za te je popustilo povpraševanje, in to iz povsem umevnih razlogov: Nehalo je povojno hlastanje za mastjo, zato so postali konsumenti bolj izbirični, zlasti ker imajo te svinje za mast mnogo slabookusne masti tudi meso slabe kakovosti.

V Sloveniji gojimo že desetletja žlahtne svinje za pitanje, ki najdejo prav zaradi ugodno zdru-

ženih dobrih lastnosti. dobre masti in okusnega mesa, vsakega na polovico, vedno dovolj kupcev. Videti je, da so razni domači in tuji mešetarji hoteli izrabiti slab tržni položaj nežlahtnih svinj za mast (Fettschweine) v svojo korist in so pričeli v tej zvezi namenoma grajati naše žlahtne svinje (Mastschweine) in priporočati gojitev svinj za meso, da bi prišli ceneje do naših prvovrstnih pitanih prašičev. Za prodajo le-teh nam ni treba biti v skrbeh, posebno na domačem trgu.

Povsem drugačen je seveda položaj za slavonske svinjereje, ki skušajo šele po izgubi tržišč uvajati žlahtne vrste. Posebnosti tamošnjega podnebja z ostrimi zimami in vročimi poletji vendar ne obetajo tem poskusom uspeha. Mi kar ostanimo pri naši reji žlahtnih svinj!

Jugoslovensko kazensko pravo

Minuli teden smo objavili v «Domovini» nekaj zanimivih novosti iz našega novega kazenskega zakonika. Dótaknili smo se na kratko razdelitve kaznivih dejanj in kazni, med katere spada tudi izguba častnih pravic. Danes pa si oglejmo neko drugo moderno določbo našega kazenskega prava, to so

očuvalne odredbe.

Dvoje sredstev ima jugoslovanski kazenski zakonik, s katerim dosega svoj namen vzdrževanja pravnega reda v državi: kazen in očuvanje sredstva. S kaznijo se prizadene storilcu kaznivega dejanja neko zlo, med tem ko očuvanje sredstva nimajo te posledice, čeprav so za posameznika včasih morda še hujša kakor kazen. Očuvalna sredstva imajo marveč namen, očuvati človeštvo pred škodo, ki bi jo najbrže še naprej vršil obsojenec, čim bi prišel iz jetnišnice ali kaznilnice. Razen tega se naj z očuvnimi sredstvi doseže tudi poboljšanje storilca.

Po starem nismo poznali očuvnih odredb, ki jih uvajajo šele moderna kazenska prava. Sicer smo imeli tudi pred novim letom oddajo v prisilno delavnico, oddajo v poboljševalnico, izgon ter odvzem gotovih predmetov, vendar so ta štiri sredstva spadala med kazni. Policijsko nadzorstvo je z novim zakonom sploh odpravljeno. Potemtakem imamo v jugoslovenskem

kazenskem zakoniku naslednjih devetero očuvnih sredstev:

1. **Pridržba po prestani kazni.** Kdor je bil že trikrat obsojen na robijo, pa stori v času petih let, ko je prestal poslednjo kazen, ponovno zločinstvo, ga je četrtič obsoditi na prostostno kazen, poleg tega pa se mora v sodbi izreči tudi še očuvno sredstvo pridržbe. Take osebe se pridržujejo v posebnih zavodih; dokler pa jih še nimamo, v posebnih oddelkih kaznilnic. Tem osebam je strogo zapovedano, da morajo delati, kakor je predpisano v dotičnih zavodih. To pridrževanje pa ne sme trajati dlje nego deset let.

2. **Prisilna delavnica.** V borbi proti delomrznosti določa kazenski zakonik, da se imajo osebe, ki žive v potepuštvi, beračenju ali vlačuganju, in ki so bile že enkrat obsojene, oddati po prestani drugi kazni v prisilno delavnico, kjer ostanejo od enega do petih let, kakor pač odloči sodišče. Zaenkrat se oddajajo moški iz vse države v prisilno delavnico v Stari Gradiški na Hrvaškem in ženske iz vse države v prisilno delavnico v Begunjah na Gorenjskem.

3. **Zavod za zdravljenje ali čuvanje.** Semkaj lahko pošlje sodišče a) osebo, ki je storila kaznivo dejanje v stanju nevravnostnosti, t. j. v takem stanju, da ni mogla pojmovati narave in pravnega pomena svojega dejanja, ali pa da ni bila

pri zdravi pameti in b) take osebe, katerih vrnjenost je zmanjšana. Te poslednje imenujemo tudi degenerirance. Tu pa sploh ni treba, da bi bil storilec bodisi že kdaj prej, bodisi sedaj obsojen. Za primer pa, da je bil storilec obsojen tudi na kazen, se vendar odda najprej v ta zavod za zdravljenje ali čuvanje, dokler ne ozdravi. Čas, ki ga je prebil degeneriranec v tem zavodu, se mu všteje v čas, ko bi bil prestajal kazen, če je bil nanjo obsojen. In če v trenutku, ko se odpusti iz zavoda, doba izrečene kazni še ni potekla, se mora poslati storilec v kazenski zavod, da ostanek kazni tamkaj prestane. Moške bodo pošiljali zaenkrat z ozemlja vse države v bolnico nove zgradbe kazenskega zavoda v Lepoglavi na Hrvaškem, ženske iz Slovenije, Hrvaške, Dalmacije, Bosne in Črne Gore pa v bolnico kazenskega zavoda v Begunjah na Gorenjskem.

4. **Zavod za zdravljenje pijancev.** Če sodišče ugotovi, da je storilec pijanec, sme odrediti, da se po prestani ali odpustitvi kazni odda v zavod za zdravljenje pijancev, v katerem ostane najdlje dve leti. Oddajanje v zavod za zdravljenje pijancev se izvršuje nad moškimi osebami z ozemlja vse države v posebni oddelki bolnice nove zgradbe kaznilnice v Lepoglavi; nad ženskami iz Slovenije, Hrvaške, Dalmacije, Bosne in Črne Gore pa v bolnico kazenskega zavoda v Begunjah na Gorenjskem. Namen te očuvne odredbe je, da se osebe, ki so nagnjene k pijančevanju, odvadijo te grde razvade; da se vzgledajo v trajno vzdržnost in da se privadijo na redno in moralno življenje. Tudi v teh zavodih morajo delati, toda posamezniki si smejo svobodno izbirati posel. Tudi primerno kajenje se tu dopušča. Stroške vzdrževanja vseh dosedaj navedenih štirih zavodov trpi država in nikoli prizadete osebe, medtem ko mora pri prestajanju kazni obsojenec državi povrniti stroške, ki jih povzroča za časa prestajanja kazni.

5. **Prepoved obiskovanja krčem.** Kdor je storil kaznivo dejanje v pijanosti, pa je takrat, kadar pije, nagnjen na izgrede, temu prepovedi sodišče zahajati v krčmo za dobo od treh mesecev do dveh let. Tu moramo opozoriti, da pomeni «krčma» po zakonu vsak prostor, kjer se točijo alkoholne pijače. Sodišče obvesti v vsa-

GUSTAV STRNIŠA:

Francozi in rokovnjači

(Dalje.)

Zagledal je Gregca in se zasmel:

«A ti si? Skril sem se, saj veš, danes ni človek nikjer varen», je del starec.

Zlezla sta v votlino.

«Kje pa kolovratiš, da te že dolgo večnost nisem videl?» je izpraševal Krajček,

«I, brniškega Matevža so v Kranju ujeli biriči in francozovski. Kar cela vojska jih je bila. Na sejem je prišel, pa so ga zgrabili. Tisti cerkljanski kozasti Tone ga je pa izdal.»

«Hudiči! Tega sem pa še jaz rad imel. Tako pogumen fant je bil in močan kakor bik! Ali mu niste mogli pomagati? Kaj bo z njim? Za njegovo glavo ne dam toliko kakor za puhlo repo na njivi.»

«E, pa jo je vendarle odpetal!»

«Beži no! Ali je to mogoče?»

«Res, je res! Pa še kako se je fant postal! Sam Napoleon Bonaparte ga je izvolil za svojega soldata, tako je ugajal ta junak strogemu francozovskemu cesarju!»

«Kaj slišim? Ta fant bo še srečen, boš videl! Še kakšno bogato Francozovko bo nazadnje dobil», je prerokoval Krajček in si prižgal svojo pipo.

«Sam sem govoril z njim, preden je odšel. Včeraj je moral z neko kompanijo dalje. Prosil me je, naj opravi zanj neko pot Pred dvorom.»

«Zakaj pa greš Pred dvor?»

«K lepi Uršiki, hišnici v graščini, moram iti. Ne vem, če jo poznaš. Zala je in mila kakor zlata zarjica. Matevža ima pa rada, zelo rada!»

«V graščino greš? K Uršiki si namenjen, k moji ljubljani Uršiki?»

Starec je vztrepetal. Oči so mu pri teh besedah zažarele.

«K tvoji Uršiki. Zakaj pa k tvoji? Ali se mar vnešaš, stari pač? Pa si včasih mene zmerjal z babjakom.»

«E, Gregec, to je pa druga storija. Že zdavnaj sem sklenil, da ti jo povem. Menda je danes tisti dan. Nekomu se pač moram razodeti! Danes si moj gost. Menda si dobro spravil svojo cizo?»

«Zapeljal sem jo za hrast. Iz steze se sploh ne vidi.»

Starec je prinesel črn pokrit lonec in ga ponudil Gregcu. Kokošar je poduhal in se zadovoljno zarežal:

«Brinječek imaš. Pa kako diši, kakor bi človek ležal med samim brinjem. Ti ga že stakneš, če bi ga nihče drugi ne!»

«Pri gorenjskem kmetu vse dobiš, če dobro plačaš. Je že tako! Gorenjec je precej skop, a odkritosrčen in robat. Dolenjec je pa radodaren, veseljak in pijanec,» je razlagal Krajček značaj našega kmeta.

Krajček je prinesel Gregcu še klobaso in kruh. Kokošar se je zadovoljen pričel mastiti. Stari rokovnjač je pripovedoval:

«Lahko bi bil srečen. Sam sem jo zavezil in pa usoda me je pregnjala. Vsakemu ni dano, da bi užival lepe solne dni.

Moji starši so mi zapustili lepo kmetijo. Lahko bi bil kmet, srečen in zadovoljen kakor vsi

kmetje. Pa je kriva moja nemirna kri — ciganskega rodu sem.»

«Ti ciganskega rodu? Beži no, beži, Krajček! Ta je pa tako lepo bosa kakor moja noga, ki čevlja ne trpi!»

«Pa je vendar res! Poslušaj me do konca! Potem pa le govori, kakor hočeš!»

Moj krušni oče je bil že okoli 60 let star, ko se je oženil. Čudaški starec je bil. Lepo je bilo njegovo posestvo in brez dolga. Poročil je mlado kmetico, svojo mater. Skopuh je bil. Niti sebi ni privoščil jesti, še manj pa njej. Samo grabil je in grabil.

Moja mati je bila Gorenjka. Trpela je, molčala in delala.

Stari skopuh je opešal. Niti zdaj si ni privoščil tečne hrane. Ležal je tamkaj Bogu na milo. Mati mu je stregla. On je pa samo renčal nad njo. Rada bi mu kaj boljšega skuhal, pa mu je bilo vsega škoda.

Tedaj se je ponudil za delo mlad cigan. Zima je bila in bal se je ostati zunaj na mrazu.

«Brezplačno vam bom delal. Malo jesti mi dajte in prenočišče», se je ponudil mladenič.

Starec ga je obdržal. Pozimi res ni bilo preveč dela, toda moške moči so vendar pogrešali. Moj krušni oče se je počasi izliral. Mladega cigana je pa obdržal za hlapca.

Nekdaj je moral starec po opravkih. Šel je kupovat konja.

To priliko je cigan porabil. Priplazil se je tisto noč v spalnico in napadel svojo mlado gosposinjko v spanju. Preden se je dobro zavedla, je postala moja mati.

Cigan je tisto noč izginil. Mati ga ni videla nikoli več. Jaz sem ga pa še enkrat. Ko sem bil

kem posebnem primeru krajevno pristojno upravno oblastvo, ki bo imelo skrbeti, da se ta očuvalna odredba pravilno izvede. Prepoved obiskovanja krčm in doba, za katero je obiskovanje prepovedano, se bo objavila v «Službenih Novinah» in v listu onega kraja, kjer živi, ali kjer se začasno mudi prizadeta oseba, in končno tudi v strokovnem listu gostilničarjev, če tak časopis obstoji. Proti kazenskemu zakoniku se pregreši tako prizadeti sam, če se ne drži prepovedi, kakor tudi oni, ki mu daje opojno pijačo.

6. Zaščitni nadzor. Osebe, ki se odpuste iz kazenskega zapora ali zapora, iz zapora za izvrševanje očuvalnih odredb, kakor tudi iz zapora za vzgajanje in poboljševanje, ali na preizkušnjo, sme postaviti sodišče pod zaščitni nadzor. Ta nadzor ne sme biti daljši od treh let. Ker se ta očuvalna odredba ponekod napačno pojmuje, moramo takoj ugotoviti, da ne gre tu za policijski nadzor, ki je odpravljen. Današnja doba človekoljubja zahteva, da vrši ta posel varstveno sodišče, društvo za zaščito maloletnikov in podobne dobrodelne naprave. Tako je pri nas določeno z uredbo, da vrši zaščitni nadzor sodišče, ki je odredilo to očuvalno sredstvo, ali pa ono sodišče, v čigar območju dotična oseba stanuje. Izvršuje ga pa sodišče s pomočjo svojih pomočnikov, ki jih izbira iz vrst državnih ali samoupravnih organov, iz vrst članov dobrodelnih društev in drugih oseb, ki so za to pripravne. Ne morejo pa vršiti tega posla policijski organi, uradniki kazenskega pravosodstva in uradniki kazenskih zavodov razen tamošnjih duhovnikov, zdravnikov in učiteljev. Zaščitni nadzor nad ženskami se bo poveril ženam, v prvi vrsti učiteljicam osnovnih in srednjih šol. Taki pomočniki sodišča ali kakor bi jim dejali varuhi, morajo dajati svojim varovancem nasvete in jim pomagati v vseh potrebnih prilikah. Varuhi imajo pravico sestajati se kadarkoli z varovancem in zahtevati od njegovega zakonitega zastopnika ali njegovih svojcev potrebna pojasnila o varovancu. Vsi tu naštetni so po zakonu dolžni dati varuhom pojasnila.

7. Izgon. Včasih se sme izreči v sodbi tudi izgon obsojenca, toda le, če je bil obsojen na robijo ali strogi zapor. Izgon ne sme trajati dlje nego tri leta, iz domovinske občine se pa sploh ne sme nihče izgnati. Pač pa se lahko inozemec

izžene iz Jugoslavije za določeno dobo ali sploh za vedno.

8. Prepoved izvrševanja poklica ali obrti. V nekaterih (samo šestih) primerih sme prepovedati sodišče onemu, ki je obsojen na robijo ali strogi zapor, izvrševanje izvestnega poklica ali obrti, če je zlorabil ta poklic ali to obrt. Prepoved se izreka za dobo enega do petih let. Če pa je

potrebno tako prepoved izreči že drugič, se sme izreči tudi za vedno.

9. Odvzem predmetov. Predmeti, ki so nastali s kaznivim dejanjem (n. pr. ponarejen denar, ponarejeni kolki, znamke, listine itd.) ali ki so bili uporabljeni ali namenjeni za izvršitev kaznivega dejanja, ki pa je ostalo le pri poskusu, se smejo storilcu ali udeležencu odvzeti, ako so njegova last. (Nadaljevanje sledi.)

KAKO JE BILO PRI KRALJU

Kako je bilo v Beogradu na dvoru, bi marsikdo rad vedel bolj v podrobnem.

Vladar se je približal veder in prijazen zastopnikom iz Dravske banovine. Obleden je bil v uniformo generala konjenice. Trikratni gromki «Živio» mu je zadonel v pozdrav. Pa medtem je vladar že segel v roko starosti g. Josipu Turku in povprašal po važnejših zadevah ljubljanske občine. Takisto nato občinske odbornike gg. Likozarja, Hribarja, Jegliča in še nekatere ljubljance. Zanimal se je vladar za stanje trgovstva in obrtništva v Ljubljani. Največ pa je bilo govora o regulaciji Ljubljanice. Finančni minister dr. Šverljuga, ki se je nahajal v bližini, je na vladarjevo vprašanje pritrdil, da je možna za rešitev te pereče ljubljanske zadeve vsakoletna državna podpora dveh milijonov dinarjev, to za dobo desetih let. Skupno torej 20 milijonov dinarjev. Globoko so se ljubljanci zahvalili vladarju za to pripomoč. In vladar je vidno kar najboljše razpoložen poslušal trezno premišljene besede naših mož iz mest in z dežele. Na obrazu mu ni bilo opaziti niti najmanjšega sledu utrujenosti, čeprav razgovori niso bili čisto kratki. Razporejeni so bili naši možje v polkrogu po abecednem redu svojih srezov. Tako so poleg ljubljancev bili postavljeni predstavniki občin iz brežiškega, celjskega, laškega, litijskega sreza, iz Maribora, novomeškega sreza, iz Prekmurja, iz prevajškega, ptujskega, radovljanskega sreza — kdo bi jih vedel vse naštetni na pamet!

V razgovore o občinskih, prosvetnih in gospodarskih zadevah se je vmešal tudi kak svojevrsten dogodek. Tako je višnjegorski zastopnik g. Erjavec predložil kralju fotografijo svojih desetih sinov.

«Deset?» se je začudil vladar in stisnil g. Erjavcu roko smehljaje: «E, čestitam!»

Zopet se je kralj dalje časa pomudil v razgovoru z ljubumerskim županom g. Zemljičem in se zanimal za krizo slovenskega vinogradništva. Z lahnim naklonom je pritrdil, ko je župan g. Zemljič prosil za dovoljenje, da dostavi upravi dvora nekatere vzorce ljubumerskega pridelka.

Kakor ljubljanci sta tudi mariborska predstavnik gg. dr. Juvan in dr. Lipold opisala vladarju glavne občinske zadeve mesta Maribora. V daljšem razgovoru se je končno vladar pomudil z zastopnikom Rogaske Slatine g. dr. Šterom, ki je lepo jedrnat opisal stanje zdravilišča in izrazil najvdanejšo povabilo, da bi vladar letos posetil Slatino — saj je prav te dni minilo 20 let, kar je sedanji naš vladar v strogem inkognitu bival tu na oddihu. Vidno vzradoščen ob tem spominu je kralj izrazil upanje, da se utegne povabilu odzvati.

Cim so bil kraljevi razgovori z zastopniki iz posameznih srezov zaključeni, že so dvorjaniki povabil goste v sosednjo dvorano. Ko je bilo vse zastopstvo zbrano, so dvorjaniki odprli široke vhode v prostrano obednico. Nikjer stola, stoje so se gostje ob srebrnih krožnikih lahko poljubno poslužili dobrot iz obilja naloženih mrzlih jedi. Prišli so iz velike dvorane tudi ministri, poiskali svoje znance in rojake ter se zanimali za težnje posameznih krajev. Zunaj v prostranem vestibulu je polaoštevila godba kraljeve garde neumorno svirala prijetne glasbene komade.

Čuli smo še v obednico gromko vzklikanje: kralj je bil zaključil razgovore tudi z zastopniki Dunavske banovine in se umaknil v svoje prostore. Pri odhodu zastopstev je upravnik dvora

že kakih pet let star, se mi je približal na paši kosmat čvrst cigan in me pričel objemati. Kričal sem na žive in mrtve. Tedaj je priletela iz hoste mlada, lepa ciganka. Skočila je vanj in ga pričela tepsti. On se je režal in me izpustil. Ko sem doma pravil materi, je postala zamišljena in žalostna.

Ko se je torej po tisti usodni noči moj krušni oče vrnil domov, mu je mati vse povedala. In tedaj mu je tudi vrgla v obraz, da je on kriv njene nesreče.

«Vsa sestradana sem in šibka, zato me je on v polnu premagal. Ti sam imaš to na vesti, da veš!» je zakričala nad starcem.

On je molčal. Pričela sta spet staro življenje. Krušni oče je pa spet opešal. Zbolel je na jetrih, legel je in umrl še par mesecev prej, preden sem se rodil. Morda je bila to moja sreča, kajti mati si je zdaj vsaj lahko privoščila kaj boljšega.

Po očetu ciganu sem podedoval tisto nemirno kri. Mati mi ni nikoli omenila ne enega ne drugega. Le na smrtni postelji mi je povedala in mi naročila:

«Če pride kdaj cigan, ki ti bo dejal, da je tvoj oče, ga dobro postreži! Če ostane pri hiši, mu nikar ne brani! A z drugimi cigani se pa nikar ne brati, da se sam ne pociganiš. Kri je kri in ciganske krvi si tudi ti!»

Materi sem vse obljubil. Ko je umrla, sem bil že čvrst, dvajsetleten fant.

Prevzel sem posestvo in delal za t. l. Imel sem hlapca in deklo Špelo, mirno, pridno in čedno dekle.

Morda bi bilo vse dobro, a kaj, ko tako rada zagospodari smrt!

Špelo sem poročil. Srečno sva živela in kmalu mi je porodila ljubko dete, mojo Uršiko.

Pa me je spremljalo zlo. Mati je morala dati svoje življenje za življenje svojega otroka. Sirota Špelica je pri rojstvu umrla.

«Ti si torej oče lepe Uršike! Zdaj šele razumem, kako in kaj», se je začudil Gregec.

«Da, ona je moja hči. Dal sem jo v rejo k teti. Sam sem posestvo prodal. Tisti denar imam še zdaj shranjen. Sami svetli cekini so. Če se hčerka kdaj omoži, ji dam ta denar za doto, ali pa ji ga izročim na smrtni postelji.

Uršika ne ve, kje sem. Nekaj časa sem se potepal s cigani. Ko so se pojavili rokovanjci, sem pristopil k njim. Ni mi bilo za denar. Le nemirno cigansko življenje sem ljubil. Po smrti ljubljene žene me je pač zmagalo tisto nemirno koprnjenje. Ciganska kri je prevladala v meni! Kolikokrat sem se že kesal! Vse je prepozno! Rokovnjač sem in zapisanega me imajo v črnih bukvalah. Vem, da stojim tam črno na belem: «Rokovnjač Krajček izgubi svojo glavo, če se prikaže na svetlo!» Vendar nisem nikomur niti lasu skrivil. Ti norci so me enkrat hoteli že za glavarja. Menda zato, ker so opazili, da mi nič ni za rokovanjski denar in so upali, da bodo pri meni dobro živeli. Seveda nisem hotel o tem ničesar birci okoli, da je postal Krajček rokovanjski slišati. Slišala je pa gosposka, saj so pravili glavar.»

Starec je umolknil. Globoko je požrl brinjevec in se oddahnil.

«Ali naj tvoji hčerki kaj sporočim o tebi?» je vprašal Gregec in se vsesal z ustni v roo lonca ter debelo požrl slivovko.

«Sam bi ji bil lahko sporočil, pa ji ne maram. Med rokovanjci sem dobil ime Krajček in moja hči ne ve, kdo se skriva pod tem imenom. Nečem, da bi sirota vedela, da je rokovanjčeva hči! Matevž se bo na Francozovskem pač odredil in jo pozabil. Če je pa ne pozabi in jo ima res iz srca rad, se bo vrnil. Ona mu bo pač ostala zvesta! Enkrat bosta potem lahko srečnejša kot jaz, zapuščen starec.»

Gregec se je pripravljal za odhod. Starec ga je ustavil:

«Zadnji čas se me večkrat loteva vrtoglavost. Butica me boli in bojim se, da se razpoči. Boš videl, mrtvoud me bo enkrat lopnil! Oglaš se večkrat pri meni! Pa kakšnega zanesljivega človeka mi preskrbi, da mi bo kaj prinesel! Nered bi umrl v svoji votlini zapuščen kakor volk in še sestradan zraven. Potreboval bi nekoga, ki bi mi kakšno stvar prinesel in mi malo postregel, če bom obležal. Tudi ne hodim več rad po vaseh. Kranjski birci in francozovski soldati stikajo in vohajo okoli kakor lovski psi. Enkrat znajo vendarle najti Šmajdov grad. Kako naj se sam branim, če zbolim. Preden pridejo drug za drugim do mene, jih lahko odpodim in jim zažugam, da bodo drug za drugim zleteli čez steno v Kokro, saj boljše obrambe ni treba. Ampak če ležim, pridejo lahko v votlino in izgubljen sem!»

«Veš kaj, Krajček? Zapustil te že ne bom. Sicer tudi sam nisem junak. Tebi bom pa za enkrat že postregel. Kar na Suho se preselim. Slednji dan se oglašim pri tebi, ko bom kupoval po okoliških vaseh kokoši in jajca. Polagoma bom pa že iztaknil zanesljivega človeka, ki ti ga pripeljem», je obetal Gregec in odšel.

preskrbel še vsakemu gostu prijazno presenečenje: dvorjaniki so razdeljevali lepe škatlice, v vsaki pa 20 finih dvorskih cigaret. Videlo se je, da so tudi hujši kadilci shranjevali ta spominek nekam daleč pod zimske suknje, da se bodo z njim postavili doma ob kakih posebno svečanih prilikah...

DOPISI

ZALOG. Minuli teden so potegnili iz Ljubljane truplo že več dni pogrešanega posestnika Jožeta Ložarja, po domače Milavca iz Zaloge. Mož je bil v zadnjem času izredno otožen. V četrtek predzadnjega tedna je zapustil hišo, ne da bi se vrnil. Začelo se je iskanje po Ljubljani, ki pa zaradi kalne vode ni imelo uspeha. Šele v torek 21. t. m. se je posrečilo sinu, ki je križaril po Ljubljani s čolnom, da je našel truplo in ga izvelkel iz vode. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico pri Devici Mariji v Polju. Nesrečnik zapuša ženo in devetero otrok.

POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO. (Smrtna kosa.) Zadnji petek 24. t. m. je umrla v Poljanah učiteljica gospodična Cilka Kosova. Bila je še mlada, še ne 24 let stara. Pred dobrim pol-drogim letom je dovršila učiteljske v Mariboru. Silno se je veselila svojega poklica. Lani je bila volonterka na domači šoli v Poljanah, a jeseni je bila imenovana za učiteljico v Lipo v okraju Dolnja Lendava. Z vso vnemo se je podala na svoje službeno mesto, žal s kaljo neozdravljive bolezni, ki se ji je zaradi šolskega napora hitro poslabšala tako da je morala zapustiti službo, kamor se ni več vrnila. Po dolgem trpljenju je v petek izdihnila. Njen pogreb se je vršil v Poljanah v nedeljo ob obilni udeležbi domačega občinstva, poljanske šolske mladine in učiteljstva iz doline. Bodi ji lahka domača zemlja, a njenim domačim iskreno sožalje!

OSELICA. V zadnji «Domovini» beremo razmotrivanje o vprašanju, kam s pridelki in kako jih spraviti v denar. Nam to vprašanje ne dela obilo skrbi, saj večino pridelkov lahko doma porabimo. Pa vseeno, tu in tam je le še kaj odveč za prodajo. Včasih, pred vojno, je bilo to za nas lahka reč. Vse to, kar smo imeli odveč, smo iz-

Stari Krajček je lezel z njim iz dupline. Spet je legel na solnce in zadremal. Dobro mu je delo, da se je zaupal staremu znanu. Že zdavnaj je čutil v sebi tiho slutnjo. Vedel je, da bo zbolel ali pa celo umrl.

Gregec je dobro opravil v preddvorski graščini.

Urška ga je sprejela vsa zamišljena. Ko ji je povedal, da jo Matevž pozdravlja, je zardela kakor roža in ga hvaležno pogledala, tako da mu je postalo kar toplo okoli srca. To njegovo staro fantovsko srce je pač vedno ostalo isto, čeprav je bil sam že za staro šaro. Ker je bil še mlad tako grd, je bil zdaj še mnogo grši. Nos je imel kakor izžeto kumaro, spodnjo čeljust za tri prste široko, oči so pa tako čudno škilile, da se mu je moral vsakdo smejati.

«Veš, Urška, težke stvari ti moram povedati! Tvoj fant je bil — rokovnjač,» je govoril starec.

«Moj Bog, saj ni mogoče, šalite se,» je preplašeno vzkliknila deklica.

«Da, da, rokovnjač je bil. V Kranju so ga na sejmu ujeli. Odvedli so ga v Ljubljano, kjer bi bil moral biti ustreljen. Tedaj ga je pa na srečo videl sam francosovski cesar. Ko je zagledal tvojega Matevža, tega crkljanskega junaka, mu je vse odpustil. Vzel ga je za svojega soldata.»

«Nikoli več, ga ne bom videla,» je vzdihnilo dekle.

«Meni je naročil, naj ti povem, da ti ostane zvest. Tvoj rožmarin je spraval v šiv za kapo in ga bo nosil vedno pri sebi. Nikoli te ne bo pozabil. Tudi Francozovke ga ne bodo premotile, če pride med nje. Tako je dejal. Pa tale denar je dal. Pošteno ga je zaslužil in ni rokovnjaški.

tjakaj izvozilo samo svinj. Vse to je odpadlo, ker je Idrija sedaj pod Italijo. Če bi enkrat prišli do tega, da bi se pri nas odprli rudniki, bi bilo zopet dobro. Kakor znano, se v naših krajih nahaja baker. Poskuša se priti na bogatejše žile te rude. Seveda je to težko, ker za tako zadevo je treba večjega kapitala. No, če pa le pride enkrat do tega, tedaj bo v naših krajih zaposleno večje število delavcev in tedaj se bodo naši pridelki lahko doma prodajali. Še premalo jih bo. Da bi le kmalu to bilo!

RAZVANJE PRI MARIBORU. Gasilci iz Razvanja smo se na Silvestrov večer pod krasno razsvetljenim in dobro obloženim božičnim drevesom ob mnogoštevilni udeležbi domačinov in okoličanov slovesno poslovili od starega leta. Staro leto je zahtevalo od nas tudi mnogo truda in požrtvovalnosti, a neumorno delo je rodilo tudi lep sad. Skoro nepremostljive so se videle ovire, a smo jih premagali. Naša dolžnost je, da se najsrčneje zahvalimo vsem podpornikom in dobrotnikom društva, tudi onim iz daljne okolice, iz Maribora in sploh vsem, ki so pripomogli do napredka društva. Upamo, da nam ostanejo naši prijatelji še dalje naklonjeni v novem letu. Obljubljamo, da se bomo vedno ravnali po geslu «Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!» Kdo trpi, ne vprašamo, kjer je sila, pomagamo.

ŠKOCJAN PRI TURJAKU. Ker se od nas nihče ne oglasi v priljubljeni «Domovini», ki ima v naši občini precej naročnikov, se čutim dolžnega javiti našim dragim bratom in sestram širom Slovenije: Škocjanci komaj čakajo vsakega petka, da dobijo «Domovino». Ob božičnih praznikih smo se res zelo zabavali s čitanjem lepih spisov v «Domovini». Imeli smo čas in smo pregledali tudi vse druge tednike in dnevnike. Ko smo ugibali, kateri listi bi bili najboljši smo kmalu sklenili, da ostanemo zvesti naročniki «Domovine».

KRANJ. Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju bo blagoslovilo na svečnico 2. februarja svoj novi sanitetni avtomobil, ki si ga je nabavilo, da more vršiti tudi reševalno delo v oni meri, kakor zahtevajo to razmere, nastale z industrializacijo mesta Kranja in okolice, kakor tudi, da raztegne svoj delokrog po vsej Gorenjski, ki se ponovno obrača po pomoč na tukajšnje društvo,

Sama veš, da je včasih šel kam na dnir k bogatejšim posestnikom. Prosil me je tudi, naj ti povem, da ga skrbi njegova mati. Če moreš, obišči jo kdaj in ji olajšaj njena betežna leta. Sicer je bil rokovnjač, a mater je vedno rad imel in zvesto jo je obiskoval, čeprav ji je vedno tudi kaj odnesel. To je pač storil bolj iz nagajivosti.»

«Hvala vam, Gregec!» je hitela lepa hišina in prinesla kokošarju kozarec vina in kos kruha. «Vse prav vse bom storila. O, da bi se res enkrat Matevž vrnil!»

Tisto noč ni mogla Urška vso noč zatisniti oči. Mislila je na svojega fanta. Potem je prišla goreče moliti zanj. S solzo na očesu je naposled zadremala.

Gregca je skrbelo, da bi se staremu Krajčku res kaj ne pripetilo. Kokošar je bil sicer šibek, a trden možiček. Stari Krajček je pa krepak človek, ki ga je šele zadnje čase pričela nadlegovati bolezen.

Naslednje jutro je odšel Gregec spet proti Predošljam. Skala nad Kokro, kjer se je starec solnčil, je bila prazna. Gregec je zlezal v duplino.

Ko je prejšnji dan Gregec odšel, se je starec ob zahodu solca vrnil v svoj kamniti stan. Ko je lezel tik stene po ozki, za ped široki stezi, se mu je zavrtelo v glavi. Na srečo se je nagnil k steni, da ni zdrknil v prepad. Počasi je šel dalje. Dospel je v votlino in spet začutil čudno vrloglavico.

«Ne vem, kaj mi je. Glava postaja kar prazna. Nič je ne čutim. Ali je to smrt? Da, smrt bo, smrt. Svojo ljubljeno hčerko bi tako rad še enkrat videl, pa je ne bom. Prej bom umrl. Škoda, da nisem prosil Gregca, naj jo privede. Pa denar

ki ima tudi svoj reševalni oddelek. Nujno potrebo te nabave dokazuje število posredovanj, saj je izvršil reševalni oddelek kranjskega gasilnega društva od avgusta 1927. 223 prevozov in prevozil na teh potih 16.115 km z dosedanjim, za reševalni voz le za silo uporabnim avtomobilom. Novi sanitetni avtomobil, ki ga je dobavila tvrdka «Adler» iz Frankfurta a/M. in ga najmoderneje opremila, stane okroglo 200.000 Din in bo gotovo ustregal tudi v najtežjih primerih, saj je najmodernejši sanitetni voz v vsej kraljevini. Svečana blagoslovitev našega reševalnega avta bo združena z običajno gasilsko prireditvijo.

TRŽIČ. (Smrtna kosa.) Te dni smo pokopali priljubljenega voditelja tržiškega delavstva g. Franca Krištufka, ki se je pred 43 leti naselil v Trziču in stopil v službo tržiške predilnice in tkalnice kot pregledovalec izgotovljene tkanine. Kot zaveden Čeh in Slovan se je že od svojih mladih let udeleževal tržiškega javnega življenja kot prosvetni delavec. Bil je med ustanovniki Slovenskega bralnega društva in je dolgo let vodil njegovo javno knjižnico kot vzoren knjižničar, in to v časih najhujših narodnih bojev. Svojo številno družino je vzgojil vzorno in postavil vse svoje sinove na vplivna mesta v tukajšnji tovarni. Časten mu spomin!

SV. ANDRAŽ PRI VELENJU. Vsakega čitatelja «Domovine» je razveselil zadnji dopis, vendar pa popotnik ni povedal vsega. Pa zaslugi gospoda Detička, trgovca in gostilničarja v Pesjem, ter gospoda Krajca Rudolfa, tukajšnjega gostilničarja, je bila v jesenski dobi projektirana po g. inž. Kutinu nova cesta, ki bi vezala v glavnem državni rudnik v Velenju z vso Savinjsko dolino. Čast g. inž. Kutinu, da je rešil težavno nalogo v tako slabem terenu. Kakor je lep projekt, tako so pa žalostna dejstva, da se temu protivijo med drugimi tudi merodajni posestniki in osebe, ki iz osebnosti nočejo sodelovati za čimprejšnjo doreg nove ceste. Žalostno je pa tudi to, da nihče ni mignil z mezinco, da bi šla cesta vsaj v najbližnji zvezi s farno cerkvijo, ali pa da bi nudila z direktno zvezo s postajo Polzela Dobričanom to, kar silno potrebujejo. Da bo prišlo do gradnje nove ceste, nam jamči delavnost očetov projekta. Ker bo letos v št. Andražu birma, se mnogo govori o popravilu občinske ceste, vendar se slutí, da

moram pripraviti! Saj menda ne bo prišel kdo drugi razen Gregca v votlino. Bog mi pomagaj!»

Starec je lezel v kot, dvignil skalico in vzel izpod nje možno cekinovo.

Spet se mu je zavrtelo v glavi.

«Vlegel se bom, morda mi bo odleglo,» je sklenil in se spustil s možno v roki na svoje skromno ležišče.

In tedaj je začutil, da mu v glavi nekaj šumi.

«Kaj je vendar to? Vode ne čujem šumeti. Reka je pregloboko in le komaj slišno še čujejo njeni valovi. To pa bobni vedno silneje. Mar res prihaja smrt? Z viharjem se bliža. Bog, odpusti mi moje grehe! Kesam se! Vsega slabega mi je žal... Sprejmi dušo zapuščene rokovnjača! Češčno bodi Tvoje ime!»...

Stari Krajček je obležal mrtev. Zadel ga je mrtvoud.

Ko je prilezel Gregec v jamo, je našel svojega znanca mrtvega. Tiho se je približal ležišču. Otipal je Krajčkove roke. Bile so mrzle in trde. Nagnil se je nad njim in prisluhnil na srce. Srce ni več bilo.

«Mrtev je! Vseh težav je rešen! Mrtvoud ga je zadel. Na mogoče drugače, saj je včeraj še z mano lezel iz jame,» je godrnjal Gregec.

Takoj je opazil v starčevih rokah možnjo, ki jo je Krajček krčevito stiskal na svoja prsa.

«To bo pa tisti denar! I, dati ga boš moral Krajček, kaj hočemo! Pa želiš, da bi ga nesel tvoji hčeri, kajne, da želiš?»

Gregec se je nagnil nad mrtvega in mu skušal vzeti možnjo, a starec jo je zelo močno držal, kakor bi mu bilo žal, da se je zaupal kokošarju.

(Dalje.)

se bo to zgodilo šele na predvečer prihoda gospoda knezoškofa, ko bo ljudstvo imelo najmanj časa.

Kregar.

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Učenci tukajšnje kmetijske nadaljevalne šole priredijo na svečnico 2. februarja ob 15. v telovadnici osnovne šole zanimivo in zabavno igro «Rokovnjači». Ker se ni bila ta igra uprizorjena na tukajšnjem odru in ker je čisti dobiček namenjen v korist Podmladku Rdečega križa, torej za revno šolsko deco, ste vsi prijatelji revnih šolarjev vljudno vabljeni.

SV. DUH NA STARI GORI. Tukajšnje gasilno društvo lepo napreduje; zdaj ima toliko gotovine, da si namerava nabaviti novo motorno brizgalno. Tudi Društvo bivših vojakov s svojim agilnim predsednikom g. Krajncem ne zaostaja za prvim. V teku enoletnega obstoja je nabralo že toliko prispevkov, da ima že naročeno novo zastavc, ki bo stala precej denarja.

DOBOVA. Nam bi bile zelo potrebne ugodnejše zveze z Zagrebom, ki je nanj navezano vse Posavje od Zidanega mosta dalje. Potreben bi bil večerni vlak, ki bi vozil iz Zagreba okrog 23. ure ali polnoči. Zastopstvo agreba samega bo moralo podvzeti potrebno posredovanje pri železniških oblastvih. Dokler se to ne zgodi, pa bi se brez škode ustavljali na prometnejših postajah brzo-vlaki, posebno št. 8, ki odhaja okrog 21. ure iz Zagreba. Lepo je, da se še ustavlja razen v Brežicah tudi na Vidmu, prav tako bi bilo tudi mogoče, da se ustavlja v Dobovi, ki je najprometnejša postaja med Zagrebom in Zidanim mostom.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Sokol pri Sv. Juriju ob Ščavnici bo priredil veliko maškarado v sredo 5. februarja z ocenjevanjem mask in nagradami, na kar opozarjamo naše znance. — Odbor za postavitev spomenika padlim vojakom župnije Sv. Jurij ob Ščavnici je imel predzadnjo nedeljo sejo, na kateri se je sklenilo, da bo imel odbor v mesecu juliju veliko tombolo pri g. Pergerju. Vse v župniji bivaajoče prosimo, da pomorejo po možnosti z darili, ko se bo nabiralo.

ROGAŠEVCI. V nedeljo 19. t. m. je uprizoril «Ledavski Glas» dve enodejanki, in to «Priljudni komisar» in «Tri maske» v dvoranici šole pri Sv. Juriju. Obe enodejanki sta bili igrani pod režijo g. Felicijana zelo dobro. Sodelovale so

naše dobre moči, kakor gg. Višner, Felicijan, Weis, Skrbinc, Mahnič in gđc. Šiligojeva. Sodelovali so tudi g. Žolger, Slepčević, Kodrin in Dolgov, ki prvič nastopajo pri «Ledavskem Glasu». Dvoranica je bila zopet nabito polna in smo bili vsi zadovoljni nad dobro podano igro. «Ledavski Glas» naj še večkrat uprizori tako dobre igre. Le škoda je, da nas v kratkem zapusti gđca Šiligojeva, učiteljica pri Sv. Juriju.

ZASIP PRI BLEDU. Malokdaj se kaj bere od nas v «Domovini», četudi smo ji dobri prijatelji. Tu imamo daleč okoli znano Prosvetno društvo, ki se prav lepo razvija in trudi za prosvetni napredek, kar je razvidno iz naše knjižnice, v kateri so knjige naših najboljših pisateljev. Imamo tudi pevski odsek v društvu, ki je že na raznih koncertih odnesel lepe pohvale. Lansko leto pa se je ustanovil še dramski odsek, ki se je prav dobro odrezal pri vseh dosedaj igranih igrah. Prav sedaj smo se zopet naučili dveh veseloiger, ki jih bomo uprizorili na svečnico 2. februarja z začetkom ob

1/8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma na Bledu. Med odmorom bo nastopil pevski zbor omenjenega društva z lepimi pesmimi. Vsakdo se bo smejal, četudi pride še tako žalosten k tema igram. Igramo vse igre v Sokolskem domu na Bledu, ki nam ga blejski Sokol vedno radi volje odstopi, za kar mu bodi izrečena najlepša hvala.

SV. MARJETA PRI LAŠKEM. Most pri Agrešu na okrajni cesti Sv. Marjeta—Brezno je v takem stanju da preči nevarnost velike nesreče, ako ga ne bodo takoj popravili. Prosimo!

REČICA PRI LAŠKEM. V Rečici in Hudi jami se je pričelo precejšnjo stavbno gibanje, zlasti med rudarji, ki dobijo večletno brezobrestno posojilo od delodajalke. S stavbenimi prostori je malo sitno, ker posetniki v to svrhu neradi odstopajo primerna zemljišča.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Gospod Golob na Sevcah si je pustil inštalirati nov radijski aparat, ki je prvovrsten in zelo poceni. Kupil ga je od g. Furlana v Ljubljani.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZA NAPREDEK BOHINJSKEGA SIRARSTVA.

Trgovina s sirom zahteva danes enotno blago, ki je zenačeno po svoji vnanosti (obliki in velikosti) kakor tudi po svoji dobroti in drugih lastnostih. O bohinskem siru tega ne moremo trditi, ker je premalo zenačen. Ko je bil pred leti v Bohinju neki trgovec iz Holandskega, ki si je takrat ogledal skoraj vse bohinske sirarne, je rekel, da bi se dal bohinski sir z ravno tem imenom veliko lažje in za boljšo ceno prodajati, če bi bil enotne kakovosti, če bi imel svoj «standard», tako kakor ga imajo siri drugih dežel. Pa tudi sami vemo, da manjka našemu siru tiste enotnosti, ki bi ga usposabljala za svetovno trgovino. Res se je bohinsko sirarstvo že v marsičem izboljšalo, v celoti pa le ne odgovarja današnjim zahtevam. V tem nas potrjujejo tudi vsakoletne razstave, ki jih prirejamo na ljubljanskem sejmu.

Če kupujemo sir po hlebi in za domač konsum, ne pridejo te razlike za enkrat tolikanj v poštev, vse kaj drugega pa je, če hočemo odajati sir na debelo in če ga hočemo pošiljati izven domačih mej. V tem primeru je pa treba, da je sir ne le enotne vnanosti, ampak tudi zanesljivo dobrega in značilnega okusa, pravilne luknjičavosti itd., z eno besedo, da ima svoj «standard», ki ga usposablja za trgovino izven mej domačega ozemlja.

Ako naj navežemo z bohinskim sirom trgovske stike po drugih krajih, je skrbeti predvsem, da ustvarimo na podlagi dosedanjih uspehov in izkušenj svoj standard in sestavimo v ta namen tudi potrebna glavna pravila za enotno izdelovanje bohinskega sira. Tega standarda danes še nimamo in je stvar merodajnih krogov, da pridemo tudi pri nas do tako enotnega proizvodjanja.

Ko smo z ozirom na vse pogoje, ki prihajajo pri tem vprašanju v poštev, dognali potreben

ANTON STRAZAR:

Oglarjev sin

Pripoved iz davnih dni.

(Dalje.)

«Kajne, da imamo vsega dosti? A to je samo nekaj, tudi v drugih zabojih imamo take vrste blago, pa še lepše!»

Preden je zaprl zaboj, je vzel iz njega lepo zlato verižico, jo pripel svojemu slugi okrog vratu, a iz malega predala je vzel še lep zlat prstan in mu ga nataknil na prst.

«To je tvoje! Hočem, da se izmed vseh spozna moj sluga in sel!»

Matevžku je poglavar pokazal še druge posebnosti v tej votlini, kakor raznovrstno obleko in orožje. Ob straneh votline so bila tudi ležišča, a sredi prostora veliko zidano ognjišče.

«Veš, kadar postane hladno, je tukaj notri naše bivališče, pomladi in poleti smo pa zunaj. Sile ti ne bo pri nas!»

Po tem poglavarjevem pripovedovanju sta se oba podala zopet na svetlo.

Poglavar, ki je bil izredno dobre volje, je vodil svojega slugo nekoliko proč od votline na malo tratino pod košati starodavni hrast; tamkaj sta sedla. Poglavar je vzel izza pasa malo čutaro z vinom; najprej je sam pil, a nato dal Matevžku.

«Kar bom sedaj tebi pripovedoval, še nisem nikomur v naši družbi povedal. Torej, poslušaj me, da boš vedel, komu služiš!»

Že je minulo devet let, kar sem tukaj, a šesto leto že poteka, kar sem poglavar.

Moje rojstno domovanje je od tukaj daleč, daleč proč. Sem bogatih staršev sin. Moj oče so bili konjski kupec, gostilničar in velik gruntar. Izmed vseh otrok sem bil jaz najtolt bister, zato je me z desetim letom poslali v šolo k slovečim frančiškanom. Tamkaj sem bil osem let, a nato sem odšel na visoke šole v nemški Gradec.

Ni se mi slabo godilo v Gradu; za denar nisem bil nikdar v stiskah, učil sem se tudi lahko, zato mi je preostajalo tuči dosti prostega časa. S prijatelji sem pogostoma zahajal v gostilno k «Crnemu orlu».

V tisti gostilni je bila tudi natakarka Slovenka; lepa Tončka so ji rekli. V Tončko sem se prav kmalu do ušes zaljubil. Pa baš ta ljubezen je bila zame nesreča.

Okrog moje ljubice se je začel smukati tudi sin nekega graščaka, prav tako visokošolec.

Jaz sem svojo ljubico prav ra kratko prijel: «Tončka, ali ljubiš mene resno ali me imaš le za norca?»

Lepa Tončka je zajokala pri teh besedah, pa mi povedala, da se ji ta ošabnež samo vsiljuje. Vedel sem zadosti, pa tudi sklenil ob prvi priliki z njim obračunati.

To priliko sem dobil še tisti dan na večer. Znova smo se tovariši zbrali skupaj in sam zlo-dej je prinesel med nas tudi tega vsiljivega grajskega sina. Morda bi bil jaz nekako potrpeč, pa se je ta mogočnej takoj, ko nam je začela streči Tončka, začel tako nedostojno obnašati proti dekletu, da je v meni vzklopela kri.

Vstal sem izza mize, pa sem pozval fanta, naj miruje in naj se spodobno obnaša. Tudi gizdalin je skočil s svojega sedeža, češ:

«Kdo si ti in kdo sem jaz?»

«Bodi, kar hočeš! Ne trpim, da bi bil tako vsiljiv. Vsi smo ljudje. Kaj pa misliš, da si ti?»

Rekel sem mu zadosti. Spreletavati so ga začele kar barve; pograbil je svojo kupico z vinom, pa mi jo zalučil naravnost v obraz!

Takrat pa sem planil vanj in ga podrl na tla. Bil sem tako razburjen, da se nisem niti zavedal, kdaj sem ga sunil z bodalcem v prsi...

Po tem dejanju sem zbežal ven. Le toliko se še spominjam, da sem videl še enkrat svojo lepo, tako nesrečno Tončko.

V naglici sem v svojem stanovanju pobral še nekaj svojih vrednostnih reči, nato pa izginil iz nemškega Grada.

Skoro mesec dni sem se tako potikal sem in tja. Denar mi je že skoro pošel, pa so me noge zanesle kot tebe v ta Krokarski gozd med ro-parje.

V tem času sem se oglašil tudi enkrat na svojem domu: vse je bilo že izpremenjeno. Oče so med tem že umrli in je brat sedaj gospodar. Takrat je živela še dobra moja mamica. Njej sem vse povedal — tudi to, kje sem sedaj. Jokala se je nesrečnica in meni je bilo hudo...

Poglavar je vstal in odhajal, sledil mu je tudi Matevžek, ki ga je pomiloval zaradi njegove nesrečne usode.

Novi poglavarjev sluga in sel se je kmalu čisto udomačil v tej ne baš pošteni družbi. V kratkem so mu bili znani vsi člani, kakšnega značaja je kateri. Sleherni dan so imeli svoja opravila; nekaj jih je odšlo po bližnjih in daljnjih krajih, da so proizvedovali, kje se bo dalo kaj opliniti, dobra polovica pa jih je vedno prežala v Krokarski šumi na bogate trgovce, ki jih

znak ali tip sira (standard), je pa prirejal za poklicne sirarje tečaje, na katerih naj bi se poučili o vsem potrebnem za enotno in pravilno izdelavo bohinskega sira, z vpoštevanjem vseh tistih krajnih in gospodarskih pogojev, ki igrajo merodajno vlogo pri sirarstvu. Primerno mesto za take tečaje bi bila danes mlekarška šola v Škofji Loki, prikladen čas pa sedaj pozimi, ko se bohinski sirarji še najlažje utrpe za par dni pri domačem delu. Seveda bi se morali ti tečaji vršiti povsem brezplačno za sirarje, ki bi se jih morali obvezno udeleževati. S standardiziranjem in sirarskimi tečaji bomo napravili izdaten korak za napredek našega sirarstva. Zato pa na delo!

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Cene goveji živini brez posebnih sprememb, dočim cene svinjam malo valujejo. Na mariborskem sejmu so se prodajale svinje: za kilogram žive teže po 10 do 12-50 Din, za kilogram mrtve teže pa po 17 do 18 Din.

ZITO. Pšenica in turščica sta se na svetovnem trgu podražili. Zato so poskočile cene tudi pri nas. Na ljubljanski blagojni borzi so ponujali 27. t. m. (postavljeno na slovensko postajo; za 100 kg): pšenico, baško, po 255 do 265 Din, turščico, baško, umetno sušeno, po 185 do 187-50 Din, m o k o «0» po 395 do 405 Din.

HMELJ. V Žatec se vedno veliko povpraševanje po hmelju, toda blaga skoro ni več. Cene so se malo popravile. Tudi v Nürnbergu so cene domačemu blagu precej čvrste, dočim skušajo tujemu hmelju cene nižati. Tuje blago je doseglo cene 25 do 40 mark za 50 kg (6-78 do 10-85 Din za kilogram).

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili te dni v valutah za:

1 dolar okrog 56 Din;
dne 27. t. m. v devizah za:
100 francoskih frankov 221-77 do 223-77 Din;
1 dolar 56-51 do 56-71 Din;
100 italijanskih lir 295-74 do 297-74 Din;
100 nemških mark 1353-75 do 1356-75 Din;
100 avstrijskih šilingov 796-79 do 799-79 Din;
100 češkoslovaških kron 167-44 do 168-24 Din;
100 madžarskih pengov 990-45 do 993-45 Din.

je pot zanesla po tej nesrečni poti. Ako so se taki nesrečni popotniki zlepa udali, so jih pustili dalje proti primerni odškodnini, če so se pa kaj upirali, so jim vse pobrali, pa še koga preselili na oni svet.

Siromakom niso storili nič žalega. Na poglavarjev ukaz so jih še pogostili in jim dali denarja.

«Jutri zarana boš odšel na Plečavski grad; izdajaj se tam za vrtnarja, pa ostani tam nekaj dni, da boš vse pregledal, nato se vrni, na bomo skupno obiskali tega graščaka ter mu malo prezračili njegovo bogastvo. Glej, da vse v redu opraviš! Tretjina vsega bogastva bo tvoja. Zanesem se nate.»

Zgodaj naslednjega jutra je odšel Matevžek opravljen kot popotni rokodelcec proti Pečavskemu gradu. V njegovi mladi glavi je rojilo stotero in stotero misli...

IV.

Grajski hčeri je pred odhodom rekel Matevžek, naj se dobro pripravijo na prihod roparjev...

Grad pečavski je bil dobrih osem ur oddaljen od roparskega skrivališča. Toda Matevžek je hodil počasi in daleč naokrog; to pa zavoljo tega, da se je znova navžil krasnega razgleda in lepih krajev. Kajti v Kokarski šumi je bilo enako zanj kakor ujeten v ptičku v kletki, čeprav je imel vsega v izobilju: gozdno življenje brez poštenih in prijaznih ljudi ni bilo v skladu z Matevžkovim mišljenjem.

Ko je tako stopal po poti in užival božjo krasoto, je na večer prišel v večjo vas. Krenil je v gostilno. Najprej je povečerjal, a nato je obsedel

Sejmi

1. februarja: Jurklošter.
2. februarja: Spodnja Poljskava.
3. februarja: Lukovica pri Kamniku, Loški potok, Škofja Loka, Krško, Trbovlje, Novo mesto (živina), Žužemberk, Dobrna, Gornja Radgona, Sv. Jurji ob Ščavnici.
4. februarja: Metlika.
5. februarja: Ljubljana (živina), Sv. Peter pod Sv. gorami.
6. februarja: Črnomlj (blago in živina).
7. februarja: Gorenji Logatec (živina in blago).

Kratke vesti

= Proti uničevanju gozdov. Službeno se objavlja: Banski upravi Dravske banovine prihajajo pritožbe, da se v posameznih krajih dravske banovine prekomerno izkoriščajo gozdovi, tako da gre skupna množina posekanega lesa daleč nad vsakoletni prirastek normalne zaloge. S tem pada osnovna glavica naših gozdov in ž njo vred tudi njih donosnost. Znižanje gozdne donosnosti pa ne ograža samo kmetijskih in drugih gospodarstev, temveč zadeva tudi ob javne koristi, podnebne razmere, odvratanje poškod po poplavih, usadi, onemogočanje stalnega zaslužka malih posestnikov v gozdu in pri prevažanju lesa na veleposestvih, izigravanje agrarne reforme itd.). Opaža se, da zadnja leta nakupujejo gozdove razni špekulanti, ki se hočejo okoristiti s tem, da se ne ozirajo pri veleposestvih na obstoječe gospodarske osnove in na predpisano trajno gospodarstvo s takimi gozdovi, v kmetijskih pa ne na potrebe malega posestnika in obstanek malega gozda. Podrejena oblastva so dobila od banske uprave nalog, naj postopajo zoper vsakega kršitelja zakonitih predpisov o gozdu in da porabijo po potrebi najučinkovitejša sredstva, ki jih nudi zakon. Pri kršitvah oblastveno izdanih dovoljenj se ne bo štedilo z zapornimi kaznimi, niti z zaplenbo in prodajo lesa v korist gozdnemu zakladu.

= Kmetijski tečaji na Gorenjskem. Dne 23. t. m. se je slovesno otvoril šesttedenski kmetijski tečaj na Breznici pri Žirovnici, dne 24. t. m. pa enak tečaj v Šenčurju pri Kranju.

V obeh primerih je bila otvoritev prav svečana, ker so prisostvovali otvoritvi razen pristojnega sreskega načelnika in kmetijskega referenta tudi tamošnji župan z občinskim odborom, duhovščina in učiteljstvo. V obeh primerih je bila tudi udeležba prav dobra. Takoj po otvoritvi so se začela strokovna predavanja. Razpored pouka je zelo pester, kajti poučevali se bodo poljedelstvo, travništvo in pašništvo, živinoreja, sadjarstvo, gozdarstvo, zadrugištvo, kmetijski zakoni, zdravništvo, živinozdravstvo, kmetijsko spise, računstvo in drugo. Kakor se vidi, bodo imeli kmetovalci priliko, dobiti strokoven vpogled v vse glavne kmetijske in pomožne panoge. Zeleti je le, da bo udeležba stalno dobra. Zato naj vsi krajevni činitelji še nadalje agitirajo za večjo udeležbo. Pomisliti je tudi, da se bodo vršili ti tečaji vsako leto v drugi občini, tak da pride prizadeta občina šele čez dolgo let zopet na vrsto. Treba torej izkoristiti priliko, če se nudi kar na vasi dragocen in brezplačen pouk!

DOMAČE NOVOSTI

*** Dopisnikom v opozorilo.** Zaradi preobilice gradiva smo morali nekaj dopisov odložiti za prihodnje številke. Ob tej priliki naj ponovno opozorimo cenjene dopisnike, da pišejo kratko, razločno in stvarno brez osebnosti, ako hočejo, da bodo imeli dopis sigurno in kmalu objavljen. Temu ali onemu dopisniku morda ni všeč, če mu zavrnuemo dopis, toda paragrafi so paragrafi, včasih pa je opisana tudi kakšna malenkostna in nesmiselna zadeva, ki je ne moremo objaviti. Naj nam nihče zaradi tega ne zameri, saj storimo, in sicer zelo radi storimo vse, kar se dá storiti. Zelim si dopisnikov prav iz vseh krajev, toda vedno le stvarnih dopisnikov.

*** Prijatelji in prijateljice «Domovine»,** ali ste nam dobili vsaj po enega novega naročnika ali naročnico? Ne pozabite tudi, da imamo za marljive nabiralce novih naročnikov stalno na razpolago nagrade v lepih knjigah!

*** S seje starešinstva Sokola kraljevine Jugoslavije.** V soboto se je sestalo v sokolski pisarni v palači Izvozne banke v Beogradu novoimeno-

pomočnika. Kako je bil prijazen in priden, pa kako se razume na vsako vrtnarsko delo! Le-to ni šlo staremu vrtnarju v že osivelo glavo, da se je vedno sukala okrog mladega vrtnarja grajska hčerka Emilija. Pa kako sta po domače kramljala, kakor bi si bila že od nekdaj znanca in prijatelja.

Bilo je osmi dan, odkar je Matevžek vrtnaril v gradu.

V lepem grajskem vrtu je bil baš sam Matevžek in plel cvetice v cvetličnjaku, ko je prišla zopet k njemu Emilija. Matevžek ji je velel sesti na malo klopico; ozrl se je pazljivo okrog, če ni morda kje kak nepoklicanec. Ko se je prepričal, da ni nikogar v bližju, ji je povedal, kdo ga je poslal v grad in kako namerava speljati roparje v past...

Mladenka se je na vso moč prestrašila ob tej vesti, pa Matevžek jo je znal takoj pomiriti ter ji je dal navodila, kako se bodo ravnali, kadar dobijo roparski obisk. Zaključil je svoje pripovedovanje:

«Jaz bom itak prišel zopet naprej in vse potrebno uredil. Morali pa boste mene v vsem ubogati!»

Naročil je še Emiliji, da pred njegovim bitrim odhodom ne sme o tem prav ničesar črtniti nikomur. Šele, ko njega ne bo, naj o tem obvesti očeta.

Še tisti večer je odšel Matevžek nazaj k roparjem v Krokarsko šumo.

(Dalje prihodnjič.)

Stari grajski vrtnar Boltežar kar ni mogel prehaliti svojega novega mladega vrtnarskega

Priporočajte in širite „Domovino“!

vano starešinstvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Sejo je otvoril prvi podstarešina Engelbert Gangl, ki je po lepem nagovoru predlagal pozdravne brozjavke Nj. Vel. kralju, zatem Češko-slovaški sokolski zvezi, Zvezi slovanskega sokolstva, Zvezi ruskega prekomajnega sokolstva in Zvezi poljskih Sokolov, kar je bilo sprejeto soglasno. Na seji so se obravnavala in sprejela pravila za notranjo organizacijo Sokola, ki so že izročena prosvetnem ministru ter ministru za vojsko in mornarico v odobrenje. Imenovala so se na seji tudi starešinstva posameznih žup. Glavni funkcionarji posameznih slovenskih žup so: za ljubljansko župo: starešina dr. Josip Pipenbacher, postarešina Milko Krapeš, načelnik Lojze Vrhovec, načelnica Adela Mužina, prosvetar Lado Bevc, tajnik Stane Flegar, blagajnik Franc Slana; za novo meško župo: starešina dr. Ivan Vasič, podstarešina Matija Marinšek, načelnik Ljudevit Papež, načelnica Iva Muren, prosvetar Janko Krajec, tajnica Zora Meršol, blagajnik Anton Burgar; za kranjsko župo: starešina Janko Sajovic, podstarešina Franc Dolenc, načelnik Franc Ažman, načelnica Mica Pečnik, prosvetar profesor Ivan Kolar, tajnik Josip Cvar, blagajnik Tomo Tavčar; za celjsko župo: starešina Josip Smertnik, podstarešina Ferdo Poljšak, načelnik Lojze Jerin, načelnica Almira Gruden, prosvetar dr. Ervin Mejak, tajnik Franc Čepin, blagajnik Bernard Vltavski; za mariborsko župo: starešina dr. Maks Kovačič, podstarešina dr. Milan Gorišek, načelnik Fran Mačus, načelnica Nada Zihel, prosvetar Rupert Lintner, tajnik Mihael Dojčinović, blagajnik Janko Zorko. Za zagrebško župo so imenovani: starešina dr. Lav Mazura, podstarešina Franjo Kvarvald, načelnik Milan Janković, načelnica Štefica Brozović, prosvetar dr. Vlado Pec, tajnik Hinko Nagler, blagajnik Vlada Vranič. Nadalje je bilo sklenjeno na seji, da SKJ prijavi vstop v slovansko sokolsko organizacijo in v mednarodno federacijo. Sledila je razprava o vsesokolskem zletu, ki bo meseca junija v Beogradu. Glede kroja se je sklenilo, da se začasno obdrže sedanji kroji. Končno se je na seji še izvršilo konstituiranje savezne uprave. Za drugega podstarešino je bil določen Lacko Križ, za tajnika Ante Brozović, za njegovega namestnika Hinko Nagler, za načelnika zdravstvenega oddelka dr. Milorad Dragič, za načelnika pravnega in organizacijskega oddelka dr. Ignjat Pavlas, za načelnika gospodarskega oddelka Brako Živković, za načelnika gradbenega oddelka Momir Korunović, za načelnika statističnega oddelka Mihajlo Lukič, za blagajnika Momčilo Branovački. Podrobnejše o seji bomo še pisali. Imena, ki so bila sprejeta telefonično, so morda tu in tam malo popačena in bomo ugotovljene popravke objavili prihodnjič.

*** Spomenik kralja Petra v Dolnji Lendavi.** Lansko leto započeta akcija za postavitve spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju v Dolnji Lendavi je že toliko napredovala, da je spomenik zagotovljen. Vrše se že priprave za izdelavo spomenika samega, ki bo odkrit slovesno letos na Vidov dan. Tako bo Dolnja Lendava za Kranjem prvo slovensko mesto, ki bo postavilo spomenik našemu velikemu osvoboditelju.

*** Železniške olajšave za letošnji jubilejni velesejem v Ljubljani.** Udeležencem in posetnikom jubilejnega Ljubljanskega velesejma, ki bo od 29. maja do 9. junija, je v naši državi dovoljen 50odstotni železniški popust. Cel vozni listek, kupljen pri odhodu, velja za brezplačni povratek. Ta olajšava se izrabi na podlagi sejmske legitimacije, ki mora biti od odhodne postaje žigosana. V območju ljubljanske železniške direkcije bodo tudi postajne blagajne prodajale sejmske legitimacije.

*** Pokojnine se izplačujejo dne 1. vsakega meseca.** Finančna direkcija v Ljubljani je odredila na posredovanje Društva državnih upokojencev, da se bo izplačevanje pokojnin s 1. februarjem naprej vršilo že dne 1. namesto dne 2. vsakega meseca, torej z dnem, ko zapadejo pokojnine dejansko v izplačilo.

*** Delavna poverjenika Vodnikove družbe.** Poverjenik za Tržič g. Mršnik je zbral za to prekoristno družbo že 160 članov v mestu Tržiču. Vsa čast poverjeniku za njegovo delo pri širjenju prosvete med našim ljudstvom. G. Mršnik pa ima zelo resnega tekmeca v poverjeniku Vodnikove družbe za Koroško Belo—Javornik g. Jožetu Svetlinu, ki je v lanskem letu zbral v svojem kraju prav toliko članov, letos pa, kakor vse kaže, bo to število zvišal na 200 članov. Naj bi poverjenika gospoda Mršnik in Svetlin našla v vseh krajih Slovenije posnemalce.

*** Enodnevní tečaj za rez v vinogradu** se bo vršil v ponedeljek 10. februarja na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

*** Stanovanske odpovedi v letu 1929. v Ljubljani.** Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je bilo lani podanih 1418 stanovanskih odpovedi, predlanskim 1379. Proti odpovedim je bilo podanih in v prilog najemnikom rešenih 327 ugovorov, predlanskim 343. Število deložacij se je lani znatno pomnožilo napram prejšnjim letom. Bilo jih je 355, a predlanskim 314.

*** Splošno ekonomsko društvo, r. z. z o. z. v Račjem.** Dne 31. t. m. ob 18. ali 20. bo v poslovnih prostorih Splošnega ekonomskega društva r. z. z o. z. v Račjem društvena skupščina z naslednjim dnevnim redom: poročilo uprave, sprememba statuta, spolnitev uprave in nadzorstva, slučajnosti. Upravni odbor.

*** Toplo zimsko vreme.** Lani ob tem času so divjali pri nas snežni viharji, zameti in je bil prav hud mrz. Letos imamo vse preveč toplo za ta čas. Obstoja nevarnost, da bo začelo rastlinstvo že poganjati, na kar bi ponoven nastop mraza vse uničil. Želimo si torej čim prej snežne odeje.

*** Volitev najlepše Prekmurke,** tako zvane Miss Prekmurje, se bo vršila na sportni veselici SK Mure 1. februarja v Murski Soboti.

*** Po petnajstih letih se vrača domov.** L. 1915. so avstrijski vojaki vjeli Jovana Gjurića iz Parčina. Od tedaj se domačim ni več javil. Mislili so, da je padel v vojni. Njegova rodbina je dobivala invalidnino. Po dolgem čakanju se je njegova žena vnovič omožila in je sedaj zaposlena v neki tovarni, hčerka pa je dijakinja 6. gimnazijskega razreda. Sedaj se je pogrešanec nenadoma javil iz Beričeva na Češkoslovaškem ter sporočil, da se nahaja na potu v domovino.

*** Mož in žena v bolnici.** 18. t. m. je padel na ledu Janez Čoš iz Otovcev in si zlomil levo nogo pod kolonom. Prepeljali so ga v bolnico v Murski Soboti. Istočasno se nahaja v bolnici tudi njegova žena, tako da so njuni trije mali otroci sami doma.

*** Požar na Gorenjskem.** Te dni ponoči je nenadoma nastal požar na posestvu Mihe Arha, po domače Bohinca, v Žirovnici. Upepelil mu je hlev, gospodarsko poslopje in hišo. Pogoreli so tudi vsi poljski pridelki. Nevarnost, da se požar ne razširi še na druga poslopja, je bila največja. Malo metrov proč so hiše in hlevi drugih posestnikov, ki so kriti z deskami in slamo. Marljivi prebivalci so s pomočjo gasilcev, ki so v najkrajšem času pritekli na pomoč, požar omejili in rešili živino nesrečnemu posestniku. Marljivi in vestni orožniki postaje v Begunjah so bili kmalu na mestu nesreče in so aretirali mater, sestro in enega brata nesrečnega pogorelega kot nujno osumljene požiga, ker so živeli s posestnikom v sovraštvo. Požar je zaradi izredne velike nevarnosti povzročil med domačini mnogo upravičenega razburjenja.

*** Nesreča pri spravljaju lesa.** Te dni se je ponesrečila pri spravljaju lesa 20letna posestnikova hči Neža Straškova z Rodinske gore pri Šmarju. Hlod jo je nenadoma zadel na glavo s tako močjo, da ji je presekal kožo preko sredine lobanje in ji jo je potegnil z glave z lasmi vred prav do obraza. Prepeljana je bila z avtomobilom v celjsko javno bolnico, kjer so ji kožo zopet sešili. Sicer pa ni zadobila Straškova nobenih drugih občutnejših poškodb.

*** Ponesrečenec umrl po treh mesecih.** V celjski javni bolnici je umrl 25letni zidarski pomočnik Mihael Bornšek iz Spodnje Hudinje pri Celju, ki se je pred tremi meseci ponesrečil pri po-

pravilu vojaške bolnice v Gaberju. Bornšek se je nahajal kot predelavec na šest in pol metra visokem odru. Nenadoma se je deska, na kateri je stal, odtrgala in je Bornšek strmoglavil v globino. Pri padcu si je siromak zlomil hrbtenico. Skoro tri mesece je ležal v bolnici, dokler ga ni rešila smrt.

*** Nesreča z razbeljenim železom.** V Strojnih tovarnah in livarnah se je pripetila huda nesreča. V tej tovarni je delo urejeno tako, da od peči, kjer talijo železo, prenašajo delavci v večjih ali manjših posodah razbeljeno, tekoče železo do kalupov, položenih na tleh. Delo je zelo naporno, obenem pa morajo biti delavci skrajno previdni, da jih ne obrizga rdeče žareča brozga. Te dni sta nesla dva delavca grafitni čeber tekočega železa od peči do kalupov. Eden se je spotoma spotaknil in padel, železo iz čebra pa se je razlilo pred nju. Obema se ni k sreči pripetilo nič, pač pa je dvema drugima, 30letnemu delavcu Janezu Premšaku in 20letnemu livarju Janezu Mesarju, razbeljena tekočina v trenutku prejedla čevlje in sežgala kožo in meso na stopalih. V strašnih bolečinah sta oba omahnila. Premšaku je staljeno železo sežgalo meso na obeh stopalih, Mesarju pa na levi nogi. Kmalu je bil na kraju nesreče reševalni avto. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v bolnišnico.

*** Zalostna usoda stare beračice.** Dne 21. t. m. popoldne so ljudje pred bolnico na Tržaški cesti v Mariboru videli sedeti starko v raztrganih cunjah, vso trepetajočo od mraza. Stražniku, ki so ga poklicali, je starka izpovedala, da je Terezija Pleterškova iz Ruperč v Slovenskih goricah, 70 let stara in da nima nikogar na svetu, ki bi skrbel za njo. Ima samo par raztrganih cunj na sebi. Tudi na nogah, ki so vse pokvarjene, ima namesto obutve samo nekaj cunj. Hodi samo z veliko težavo po dveh palicah. Vsa je premražena in gladna. Prosila je v bolnici, da bi jo sprejeli, pa se je niso usmili. Ne preostaja ji drugo ko Drava. Tako starka. Stražnik jo je zaenkrat dal spraviti na Pobrežje, kjer baje stanuje pri posestniku Klemenšku. Poiskali bodo njeno domovinsko občino.

*** Pri čiščenju samokresa se smrtno ponesrečil.** Te dni se je pripetila pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. 30letni posestnik Martin Rojko je čistil svoj samokres in je pri svojem poslu pozabil, da je v njem še en naboj. Samokres se je sprožil in krogla je zadela Rojka v trebuh ter ga smrtno nevarno ranila. Prvo pomoč ponesrečencu je nudil šentlenartski zdravnik dr. Kramberger, ki je takoj odredil prevoz v bolnico. Čim pa je došel poklicani reševalni avtomobil, je Martin Rojko že podlegel poškodb. Zapušča ženo in otroke. Pokojni je bil mlad gospodar ter je užival pri sosedih in v okolici zelo dober glas. Naj v miru počiva!

*** Smrtna nesreča zaradi padca.** Predzadnji ponedeljek dopoldne se je v bližini svojega doma ponesrečil 50letni posestnik in čevljarski mojster Feck, doma iz malega naselja Osredka v občini Kolovrat. Feck je bil v nedeljo v Kolovratu pri maši in se je zamudil pri prijateljih ter prenočil v Kolovratu. Drugi dan je šel v družbi nekega posestnika iz Briš proti domu. Ko sta prišla vrh hriba, sta nadaljevala pot navzdol, ki je bila zelo strma. V sredini pota je Fecku, ki je šel za svojim spremljevalcem, spodletelo, da je padel. Pri padcu je zadel z glavo ob kamen in obležal. Njegov tovariš je šele opazil, ko je bil že na ravni, da Fecka ni zadaj. Šel je nazaj in ga našel mrtvega. Obvestil je bližnja dva posestnika, ki sta prihitela na kraj nesreče. Mrtveca so nato prenesli domov. Tragična smrt splošno priljubljenega moža, je prebivalstvo hudo pretresla in vsi sočustvujejo s hudo prizadeto rodbino.

*** Smrt pod lokomotivo.** V soboto zvečer je v trenutku, ko je prihajal koroški vlak v Maribor, skočil izza ograje pri magdalenskem drevoredustarjši moški in se vrgel pod lokomotivo. Učinek je bil strašen. Kolesa so nesrečnemu popolnoma zdrobila glavo in je bil takoj mrtev. Pozneje so v mrtvem spoznali 53letnega Franca Šteka od Sv. Križa pri Ajdovščini, ki je že pred nekaj

dnevi hotel skočiti z dravske brvi v Dravo, a so tedaj njegovo namero preprečili pasanti. Nesrečnika je pogljal v smrt obup zaradi dolge brezposelnosti.

* **Nenadna smrt.** V Zgornji Šiški stanujočo 67letno branjevko Marijo Dolžanovo je našla njena hišna gospodinja te dni mrtvo v postelji. Dolžanova je že nekaj dni tožila o bolečinah v želodcu in se je zaradi tega vlegla. Ostala je v bolniški postelji skoro teden dni. Pred nekaj dnevi jo je obiskal njen sin, ki ga baje poprej ni videla že 20 let. Ker se Dolžanova v torek ni pokazala iz sobe, je stopila gospodinja Lucija Šinkovčeva v njeno sobo in našla starko mrtvo.

* **Konja in voz mu je odvedel.** Posestnik Josip Rozman iz Podreča pri Smledniku je imel te dni opravka v Ljubljani, kamor se je odpeljal z zapravljenim vozom. Med vožnjo v Ljubljano je srečal na cesti okrog 40letnega moža, ki ga je vzel na voz. V Ljubljani se je neznanec stalno držal Rozmana. Ta je v neki gostilni prodal enega konja, dočim se je hotel z drugim odpeljati spet nazaj domov. Medtem ko sta sedela v gostilni, je poslal Rozman neznanca na dvorišče, naj pogleda za vozom, ki ga je imel na dvorišču. Neznanec je takoj ubogal, vendar se ni več vrnil. Zunaj je namreč sedel na Rozmanov voz, pogljal in izginil neznan kam. Rozman je pozneje zvedel, da se piše neznanec Janez Zupan in da je rodom iz Tržiča. Drznega tatu iščejo.

* **Smrtna nesreča v tovarni.** Mladenč Jože Nemec od Sv. Ane, star komaj devetnajst let, je bil že dlje časa uslužben na žagi barona Borna v tako zvanem Puterhofu pri Tržiču. Lansko leto bi bil skoro postal žrtev svoje nepredvidnosti, ko ga je zagrabil transmisijski jermen in mu natrgal glavno žilo na roki. Pred dnevi ga je zopet zagrabil transmisijski jermen, ko ga je deval na jermenico, da bi kolesje ustavil. Jermen ga je odnesel pod strop in ga potem z vso silo treščil na tla. Desno roko mu je skorb dobesedno v rami izruval in dvakrat zlomil, zlomil mu je levo nogo in vsega močno poškodoval. Kolikor mogoče hitro so ga naložili na avto in zapeljali v Tržič k zdravniku, ki mu je za prvo silo kri ustavil in odredil takojšen prevoz v bolnico, kjer pa je nesrečnik umrl. Zaslišan ni bil in zato se ne ve točno, kako je nastala nesreča. Gotovo pa je toliko, da je glavni vzrok lastna nepredvidnost. Delavci imajo ukaz, da se smejo jermeni natikati le, kadar počiva kolesje. Pa je že tako, da se večina neukih ljudi za take predpise ne zmeni, češ, jaz sem tega vajen, in natikajo jermene lepo dalje še ob polnem teku.

* **Huda nesreča na železnici** se je zgodila v ponedeljek 20. t. m. pri zatvornicah čez Tržaško cesto v Mariboru. Ob usodnem času je odvozil mimo tovarni vlak s koroške strani na glavni kolodvor. Zatvornice pa so še ostale zaprte, ker se je moral še vrniti s Tezna stroj v kurilnico. Zidar Lakner in delavec Fran Cestnik pa nista mogla dočakati, da se zatvornice odpro, in sta skočila vsak z druge strani čez ograjo in hotela čez progo. V tem hipu je privozil stroj in zagrabil oba. Laknerju je odtrgalo levo stopalo, Cestniku pa odrezalo desno nogo v kolenu in mu prizadejalo hude poškodbe na glavi in životu. Oba ponesrečenca so prepeljali v bolnico, kjer sta bila hitro operirana. Cestnik je poškodbam kmalu podlegel.

* **Ponesrečen vlom v limbuško posojilnico.** V eni zadnjih noči so poskusili neznan vlomilci svojo srečo v Limbušu. Izropati so namreč hoteli blagajno tamkajšnje posojilnice in hranilnice, ki je nastanjena v šolskem poslopju, vendar niso imeli sreče. V hišo so prišli s ponarejenimi ključi in se tiho spravili na delo. Morali pa so biti silno nerodni, ker so hoteli odpreti blagajno s »klamfami«, kar priča, da v vlomilskih poslih niso bili posebno izvežbani. Vrh tega jih je, ker jim delo ni šlo od rok, najbrž presenetil še dan in so morali prav tako hitro izginiti, kakor so prišli, ne da bi dosegli svoj namen. Sicer pa v blagajni itak ne bi našli posebnega plena. Bilo je namreč spravljenih v njej samo 400 Din v gotovini, ostali denar je blagajnik, učitelj v pok. g. Godec, pred

odhodom iz urada iz previdnosti vzel s seboj. Orožniki marljivo poizvedujejo po zlikovcih in je upati, da bodo kmalu v rokah pravice.

* **Neznan napadalec.** Pred dnevi je bil v mraku na cesti v bližini Radeč pri Zidanem mostu napaden 24letni kovaški pomočnik Ivan Renko iz Njivic pri Radečah. V samoobrambi je Renko dvignil pred obraz desno roko, po kateri ga je udaril napadalec z nekim trdim predmetom s tako silo, da mu je prebil kost med komolcem in zapestjem. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

* **Saharin je nosila v zavoju.** V vlaku 515, ki dospe okoli 8. na Zidani most, je opazil te dni organ finančne kontrole, da se je neko dekle sumljivo obnašalo. Imelo je pri sebi zavoj. Na Zidanem mostu je mož postave pozval mladenko s seboj k železniški policiji ter so tam ugotovili, da je imela v zavoju 3 kg saharina. Bila je to hčerka nekega trgovca iz Mihovca pri Sv. Jerneju na Dolenjskem. Navajala je, da je kupila prepovedano stvarino od neznane človeka v vlaku. Od kod je dobila saharin, bo skušala dognati preiskava.

* **Samomor pastirja.** Na čemšeniški graščini pri Dobu je služil za pastirja 19letni Franc Rode iz Doba, ki so ga te dni našli obešene za v njegovi sobi. Na mizo je položil svoj denar in pismo, v katerem se poslavlja. Kaj je mladeniča gnalo v smrt, je neznan. Fant je bil enorok. Lansko leto, ko je hodil še na delo v Ljubljano, je nekega jutra skočil na premikajoči se kamniški vlak na domžalski postaji. Na stopnicah mu je spodrsnilo in reže je padel pod kolesa, ki so mu odrezala roko. Morda je vzrok samomora njegova pohabljenost.

* **Pasja steklina v Prekmurju.** Zadnji čas je obiskala nekatere vasi od Murske Sobotice naprej proti meji pasja steklina. Najprej so jo zasledili na Tišini. Preden so steklega psa ubili, je ta ugriznil pet ljudi, katere se takoj odpeljali v Pasterjev zavod v Celje. Komaj se je raznesel glas o dogodku, so v obmejni avstrijski vasi zgrabili drugega steklega psa, ki je zbežal preko meje. Prave panike pa je vzbudil tretji stekli pes, ki se je pojavil v Murski Soboti. V Černelavcih je napadel več ovc. Obgrizel jih je tako, da so jih morali takoj zaklati. Ugriznil je tudi nekega psa, katerega so morali prav tako ubiti.

* **Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravnost.** Frane Jožefova voda dobro prevaja, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba Frane Jožefove grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne možga najtopleje priporočati. Frane Jožefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Gospa, tudi Vi boste znali ceniti kakovost pravega terpentinovca mila Gazela,** ako ga boste poskusili le enkrat.

NAŠI NA TUJEM

SAMOIZOBRAZBA NAŠIH ROJAKOV V TUJINI

Kako naj se naši ljudje v tujini sami izobražujejo? Odgovor je samo eden: poglavito s čitanjem. Prav je, da jim je «Domovina» tako zvest tovariš. Poučuje rojake v tujini o dogodkih doma in po svetu, prinaša jim zanimive povesti in splošno poučne sestavke. Marsikateri nadarjeni naš rojak pa želi še nadaljnje izobrazbe. Zadnje čase so se naša oblastva začela brigati za to, da se posebno po slovenskih kolonijah v Nemčiji širijo dobre knjige. Tudi to je prav in ljudje jih gotovo tudi radi čitajo. A prav v tako napredni državi, kakor je Nemčija, bi gotovo ta in oni Slovenec rad bral poljudne članke o napredovanju tehnike, o velikih razkritjih in splošno o novih dognanjih znanstvenikov. Res je, da tisti naši ljudje v tujini, ki že dobro obvladajo jezik države, v kateri živijo, lahko kupujejo poučne knjige in časopise v dotičnem jeziku, vendar jim bo gotovo ljubše, če za isti denar ali še ceneje dobijo kaj takega v slovenščini.

Vsem, ki se zanimajo za svojo samoizobrazbo, lahko priporočamo tedenski zbornik «Življenje in svet», čigar uredništvo se nahaja v Ljubljani, v Knafljevi ulici št. 5. Ta zbornik ima v domovini na tisoče naročnikov, ker vsak teden prinaša zanimive poučne članke s slikami, poleg tega je pa zelo poceni. Za 1 marko ali 4 francoske franke dobiš mesečno po 4 ali pet števil, iz katerih se lahko že marsikaj naučiš. Seveda se zbornik «Življenje in svet» zanima tudi za usodo izseljencev in prinaša od novega leta vsak teden po en članek o življenju naših rudarskih družin v Nemčiji, to pa na osnovi podatkov, ki jih je nedavno zbral v Nemčiji urednik «Jutra» in sotrudnik «Domovine» g. Davorin Ravljen.

Nadalje priporočamo našim ljudem v tujini, da se, če le mogoče, oklenejo Vodnikove družbe, ki pošlje za malenkostni denar vsako leto po štiri lepe knjige med rojake. Vsak član družbe dobi letno velik koledar, dve izvirni povesti in eno poučno knjigo. Lani so se mnogi izseljenci prepozno prijavili in niso mogli več dobiti knjig, zato opozarjamo na letošnje notice, ki jih bo «Domovina» prinesla o Vodnikovi družbi.

VAŽNE PRIDOBITVE ZA WESTFALSKE SLOVENCE.

E s s e n, januarja.

Izmed številnih problemov, ki so bili od nekdaj življenjsko važni za našo westfalsko delavsko kolonijo, je zlasti od postanka naše države bilo važno vprašanje vojaške obveznosti.

Naši državljani so kot inozemci tu obvezni, da se pri nemških oblastvih legitimirajo z rednim potnim listom pristojnega konzulata. Tozadevna kontrola nemških policijskih uradov se je zadnja leta zelo poostрила in vsi naši rojaki so primorani urediti zadevo potnega lista. Mladenčiči, ki so bili po starem vojaškem zakonu vojaški obvezanci, pa so zaradi jugoslovenskih vojaških predpisov imeli prav glede potnih listov velike težkoče. Jugoslovenska vojaška oblastva so jih do pred kratkim zvala pod zastavo. Vsi rudarji, ki se temu pozivu niso odzvali, so se smatrali za vojaške begunce in niso mogli dobiti potnega lista za bivanje v Nemčiji. Večina teh vojaških obvezancev se ni mogla odzvati pozivu vojaškega oblastva iz naslednjih povsem razumljivih razlogov: Večji del oženjeni bi bili ti rudarji prisiljeni zapustiti neprekrbljeno rodbino ter bi izgubili svoje delo tudi, če bi se pozneje vrnili v Nemčijo. Povratek v Nemčijo bi jim bil po odslužitvi kadrskega roka otežkočen, če že ne zaradi velike brezposelnosti v Nemčiji sploh onemogočen. Izgubili bi ti rudarji potemtakem tudi vse pravice do vplačil za socialna zavarovanja, ki so jih doprinali nekateri že mnogo let. Posledice teh razmer so bile številne prošnje za izpust iz jugoslovenskega državljanstva ter prestopanje v nemško državljanstvo.

Zveza jugoslovenskih podpornih društev v Nemčiji se je v svesti si hudih posledic tega nevdržnega stanja pridno prizadevala z opetovanimi prošnjami in posredovanji, da se mladenčiči, sinovi westfalskih Slovencev, oprostito za dobo miru vojaške obveznosti. Generalni konzul g. Marković se je, uvidevši upravičenost zahtev Zveze in cele kolonije, zavzel za to svoj čas osebno pri g. ministru za vojsko in mornarico ter je to zahtevo podprl pozneje z obširno pismeno prošnjo.

Ob priliki lanskega izleta narodnih društev iz Belgije, Holandije in Poruhra v domovino se je podala delegacija teh društev v Beograd, kjer se je med drugim poklonila tudi g. ministru vojke in mornarice generalu Hadžiću. Njemu je primerno ponovila svoje prošnje in želje ter podprla prizadevanja g. generalnega konzula v Düsseldorfu. Dosežen je bil popoln uspeh. Novi vojaški zakon predvideva v svojem členu 45. oprostitve od vojaške službe v mirnem času vseh onih naših izseljencev, ki stalno ali vsaj pet let bivajo v inozemstvu, in sicer v državah, ki ne mejijo neposredno na kraljevino Jugoslavijo. Torej so vojaščine oproščeni naši izseljenci

v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Holandiji ter v prekomorskih državah. Vsi so oproščeni ne samo vojaške službe, temveč tudi nabora. Vojaški zakon jim nudi olajšave tudi v primeru, da pridejo v domovino. Vsem tem izseljencem je dovoljeno, da vsako tretje leto obiščejo domovino, kjer lahko ostanejo tri mesece.

S temi novimi predpisi je, upam, našemu narščaju v Nemčiji storjena velika usluga, da bo tudi naša westfalska mladina spričo teh pridobitev znala poglobiti svojo ljubezen do rodne grude kraljevine Jugoslavije in da bo v vztrajnem narodnem delu podprla tukajšnje voditelje. Westfalska mladina, bodi trden temelj za bodoče osamosvojljino, kulturno in socialno delo ter napredek naše tukajšnje kolonije: to bo najlepše priznanje domovini.

Pavel Bolha.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Z občnega zbora Obrtniškega društva na Jesenicah

Jesenice, januarja.

Obrtniško društvo je imelo v nedeljo 19. t. m. svoj redni občni zbor v restavraciji g. Teršana na Jesenicah. Polnoštevilno so se odzvali člani in članice in predsednik društva g. Gogala je otvoril zbor s stvarnim govorom. Omenil je med drugim, da je te dni poteklo deset let od ustanovitve. Ob tej priliki se je s hvaležnostjo spomnil tudi ustanoviteljev društva. Načelnik Zveze obrtnih zadrug iz Ljubljane g. Josip Rebek je v širšem svojem poročilu obdelal najvažnejše, obrtnika se tičeče zadeve, osobito glede davčnega vprašanja.

Zborovanje je poteklo v najlepšem soglasju in navzoči so z zadoščenjem potrdili uspešno delo odbora, zlasti neumorno delavnost svojega predsednika, kateremu so tudi pri volitvah ponovno enodušno zaupali predsedniško mesto za nadaljnjo poslovno dobo. Novoizvoljeni odbor si je nadel častno nalogo, da hoče s svojim nesebičnim in stvarnim delom delovati naprej v splošno korist in napredek svojega članstva ter ostalega obrtništva v njegovem okolišu.

Pismo z bolgarske meje

Zaječar, januarja.

Ni potrebno poudarjati, kako priljubljen je naš časopis »Domovina«. Čitamo tudi druge liste, ali moram reči, da tako urejenega in lahko razumljivega časopisa, kakor je naša »Domovina«, zlasti za kmečki stan, ni v vsej naši državi. »Domovina« nam je zveza z našo ožjo domovino, kajti ona nam prinaša lepe novice, divne romane in krasne poučne članke, tako da vedno komaj dočakamo njenega prihoda. Zato vsi na delo za »Domovino«: eni, da ji pridobijo novih naročnikov, drugi, da redno plačajo svojo naročnino, tretji, da javljajo svoje novice uredništvu. Vsakdo lahko dela za njo, kar je pa tudi častna dolžnost vsakega naročnika. A ti, naš časopis »Domovina«, obiskuj nas redno, prinašaj nam tedenskega razvedrila in pouka, katerega je vsakdo vedno zopet in zopet potreben.

Se eno prošnjo imamo mi Slovenci izven ožje domovine, in sicer: da »Domovina« še bolj vneto propagira med slovenskim ljudstvom treznost in lepo vedenje. Na žalost čitamo po časopisih o številnih pretepih, sirovostih, ponočnjaštvu in divjanju pokvarjenih fantalinov. To je ena najgrših navad med slovensko mladino. Pisec teh vrst je prepotoval dosti sveta, dosti videl, ali ta grda navada le ni nikjer razširjena v toliki meri kakor prav med Slovenci. V Srbiji, kjer se nahajam že sedem let in opazujem mestni in kmečki svet, vidim, da takšnega pijančevanja kakor med Slovenci tukaj ni. Tukaj je srbski del našega naroda bolj bogat kakor pa slovenski, a kljub temu ne obiskuje gostiln zaradi pijančevanja, kakor je to v navadi med nami doma. Že večkrat sem imel priliko, da mi je kdo rekel v obraz: »Pije kao Slovenac.« Mladina slovenska,

odvadi se pijanstva, ponočnjaštva in pretefov, ker nas to ponižuje. Naša »Domovina«, ti še bolj deluj v to smer, da to napako odstranimo.

Sedaj so strankarske razprtije pokopane in sokolstvo je povzdignjeno na ono svojo zasluženost. Bodimo Sokoli in podpirajmo sokolstvo, namesto v krčme pojdimo v sokolsko dvorano, da se okrepimo in postanemo polnovredni sinovi lepe naše Jugoslavije. Kjer ne obstoji Sokolsko društvo, ga ustanovite, da bo vsak, tudi najmanjši kraj, imel to društvo. V zdravem narodu je zdrav duh! Slovenci, vsi brez izjeme v Sokole!

Ker vsi Slovenci nimajo prilike, da potujejo po naši lepi državi, bi bila dolžnost nas Slovencev, ki smo razkropljeni po vsej državi, da v naši »Domovini« opisujemo poedine kraje naše države.

Zaječar je blizu bolgarske meje (12 km oddaljen). Je zelo rodovitna kraj, imenovan »mali Ruhr«. V njegovi neposredni bližini imamo kakih deset premostovnikov in največji rudokop bakra v naši kraljevini »Boř«. Več sto Slovencev je na delu v teh rudnikih. Čez rodovitna timoška polja, bogata na pšenici in koruzi, se vije reka Timok; v njej so našli na mnogih mestih zlato v majhnih koščkih, kar pomeni, da je nekje v bližini zlata ruda. Okolica je bogata tudi na goveji živini in ovcah. Ima tudi prav lepe konje in je tukajšnja konjereja na lepi stopnji. Sam Zaječar ima približno 12.000 prebivalcev in je lepo mesto s sedežem divizije, pravoslavno škofijo in z osmerazredno gimnazijo. Nahajajo se tu pivovarna s svojim izvrstnim pivom, tovarna stekla, šest bank, okrožna sodnija in drugo. Ker je v bližini dosti katoličanov (največ Slovencev), je tukaj sezidana katoliška cerkev. Samo mesto je v ravnini, obdano z lepimi hribi. Slovenci smo med zaječarskim ljudstvom v čislju. Ljudje so tukaj gostoljubni.

Kaj bo novega pri Sv. Juriju ob Ščavnici

Sv. Jurij, januarja.

Že dolgo Vam nisem pisal, pa ste gotovo mislili, da sem onemogel na naših blatnih cestah ali pa se kam odpeljal z avtobusom, ki ga ni več k nam. Zato bom danes našim čitateljem razložil, kaj je bilo pri nas novega in kaj še bo. Stara ženica je šla te dni po cesti in se je pogovarjala z mlajšo deklinjo, da so imeli naši lovci 12. t. m. lovski ples pri g. Domajniku.

»No, kako pa je bilo?« je vprašala ženica.

»Prišli so lovci od blizu in od daleč. Se pač vidi, da cenijo res tovarštvo in družbo, ki zna biti vesela.«

»Kaj, ali niso tistega plesa priredili jurjevski Sokoli?« vpraša ženica.

»Ne, ne!« odvrne deklina. »Sokoli so ves zimski čas zatopljeni v svoje delo. Odkar so pristopili k Sokolu kraljevine Jugoslavije, so otvorili še en oddelek za žensko deco. Sedaj imajo dva oddelka ženske dece ter vrsto članic in vrsto članov. Poleg tega pa še vsak teden pojejo skupno z Društvom kmečkih fantov in deklet in tamburajo.«

»So tedaj res vsi pri svojem delu, zato pa ne piše »Domovina« nič več o njih,« je odvrnila ženica.

Nato se je pridružila ženskama še teta, ki je vprašala obe, kdaj bodo kaj priredili naši Sokoli, ker so njihove prireditve znane daleč naokoli. Teta je še rekla, da je videla v trgovini g. Korošaka lep plakat, na katerem je narisana lepa maškara in je napisano, da bo Sokolsko društvo priredilo v sredo 5. februarja veliko maškarado s tremi nagradami.

»Kaj pa bodo dajali?« vpraša radovedna deklina.

»Slišala sem, da imajo res lepa darila za tiste, ki bodo najlepše maskirane,« odgovori teta.

»Bom pač šla,« je posegla deklina teti v govor. »Teta, kdo pa bo igral?« Gotovo tisti, ki jih vsi plesalci zelo hvalijo, to so člani pohorskega orkestra, ki jih vodi g. Žunko.»

»Pa samo pet dinarjev bo vstopnine.«

Tedaj je še stric prišel k družbici in kimal k temu pogovoru, češ, da mu ni za ples. On je pač človek, ki išče duševne hrane, hotel bi pač zopet kako igro. Tega sicer ni povedal, a deklina si je pač to mislila, ker je dobro vedela, na kaj on misli.

»Govorila sem s sokolskim funkcionarjem, ki mi je pravil, da se pripravljajo skupno z društvom kmečkih fantov in deklet na dramo »Kain«, ki jo bodo igrali v mesecu marcu,« je potolažila deklina strica.

Ženica in teta, ki sta se med tem časom pogovarjali že o drugih zadevah, sta začeli poslušati sedaj tudi strica in deklino. Stric je baš začel pripovedovati, da bodo imeli Sokoli tudi telovadno akademijo, ki je ne sme zamuditi.

ŽENSKI VESTNIK

Mir v hiši

Lepa beseda lepo mesto najde, pravi star pregovor. Na ta resnični pregovor, ki je tudi zlat most k rodbinski sreči, naj vedno mislita zakonea.

Zivljenje je težko, truditi se je treba ženi kakor možu v trdem boju za obstanek, oha imata dosti dela in skrbi in ni čudno, če sta dostikrat slabe volje. Kadar je tako, da je mož slabe volje, žena pa tudi, takrat je navadno že tudi preprič v hiši.

Vendar baš žena bi tolikrat lahko preprečila preprič z dobro, prijazno, lepo besedo! Gre to pač včasih težko, a premagati se treba. In kaj je najlepša čednost ženske? Potrpljenje!

Če pride mož od naporenega dela domov slabe volje, pust in siten, tedaj mu pokaži baš ti dobro voljo. In privošči mu lepo besedo. Pomirilo ga bo to, pozabil bo težave in sitnosti, ki jih je imel pri svojem poslu, in lahko se bosta potem o vsem pomenila in sporazumela. A kadar je mož slabe volje, kadar vidiš, da ga tare to in ono, takrat mu tudi nikar ne prihajaj s svojimi težavami in tožbami, ampak potrpi. Vse, kar imaš na duši, kar te teži, povej možu ob pravem času, pa ne bo prepriča med vama.

Če je resnica, da žena podpira tri ogle hiše, potem jih podpira le tista žena, ki je potrpežljiva, popustljiva, prijazna; žena, ki zna varovati mir v hiši, mir, ki je temelj in pogoj rodbinske sreče.

Za kuhinjo

Krompir s kislim zeljem in gnjatjo. Skuhaj krompir, ga olup in nareži na rezine. Kislo zelje duši na piecju vroči masti s čebulo. Šunko ali kos prekajenega mesa tudi že prej skuhaj in je lahko tudi od prejšnjega dne. Kozo dobro namaži z mastjo, nato naloži eno vrsto krompirja, nato za prst debelo dušenega kislega zelja, na zelje pa nekoliko koščkov šunke, potem zopet vrsto krompirja, zelja, šunke in navrh zopet krompir. Ko imaš kozo polno, daj navrh po krompirju par žlice kisle smetane in deni peči v pečico za približno pol do tričetrt ure. Ko je pečeno, daj kot samostojno jed na mizo.

Zeljate klobasice s sirom. Skuhaj v slani vodi cele liste zelja, samo štor malo poreži. Ko je zelje kuhano, ga odcedi in liste zloži na desko, da se ohladijo. Med tem pa mešaj v skledici dve dekli sirovega masla z dvema jajcema. Ko si to dobro zmešala, dodaj eno pest drobtin, ki si jih malo poskropila s smetano ali mlekom, in ravno tako eno pest naribanega sira (parmezana). Vse to zmešaj, nato pa daj tega nadeva na vsak list zelja po eno žlico. List nato skupaj strkljaj v obliki klobase, na koncih malo zapogni, da se med kuho ne more razviti. Deni peči na mast, da se rjavo zapečejo.

Krompir s klobasami. Na precej masti ali sirovem maslu ocvri malo drobno narezane čebule in speci klobase (pečenice). Ko so klobase pečene, jih deni na krožnik, poberi kožo stran in zreži klobase na tanke rezine. Na masti, v ka-

teri si pekla klobase, pa zarumeni žlico moke, nato zalij z juho ali vodo, dodaj malo popra in, če treba, še malo osoli. V ta sok nareži kuhane in olupljene krompirja in ga pet minut duši. Nato namaži kozo z mastjo, jo posuj z drobtinami in naloži eno vrsto krompirja, nato klobase in zopet krompir in klobase in krompir. Krompir naj pride navrh. Zlij zraven še sok, če ga je kaj ostalo. Navrh pa posuj malo drobtin in poskropi še malo z mastjo ali sirovim maslom in speci v pečici. Tako pripravljen krompir s klobaso daj s solato na mizo.

Ocvrt krompir. Krompir olup in zreži na ploščice, ga osoli, povaljaj v moki in na masti ocvri (spohaj).

Praktični nasveti

Srebrni predmeti najbolje ohranijo svoj lesk, ako jih, kadar jih ne rabimo, zavijemo v štanjol, t. j. papir, v kakršnega je zavita čokolada.

Ako pri likanju kaj zasmodiš, namaži dotično mesto s svežo prerezano čebulo. Deni za tri ure v mrzlo vodo in madeži bodo izginili, seveda če le ni preveč osmojeno.

Luknje od žebeljev v lesu zamašimo z žaganjem, ki smo mu primešali kleja. Ko se ta zmes v luknjicah posuši, postane enako trda kakor les sam. Luknje od žebeljev v zidu je najbolje zamazati s sadro (gipsom).

Cvetlični lončki. Nove, še nerabljenе lončke je treba vedno namakati, preden posadimo vanje rastline, in sicer v mehki deževnici. Glinasti lončki namreč vlečejo nase vlago in se prst v njih preveč suši, če smo jo dali v nov, suh lonček. Stare, izpraznjene lonce pa je treba takoj očistiti z vodo in ostro krtačo, da se tako bolje ohranijo. Nesnaga tudi pomaga širiti razne glivične bolezni na rastlinah.

ZANIMIVOSTI

× **Po desetih dneh odkopani živi.** V nedeljo so po dolgem trudu odkopali tri delavce, ki jih je zasulo v rudniku Charleroi že 15. januarja. Delavci so bili samo onemogli od lakote in žeje, ker jim je zmanjkalo hrane in vode. Ko so jih po tolikem času odkopali žive in neranjene, je prisotna množica navdušeno pozdravljala rešitelje in iz objema smrti iztrgane rudarje.

× **Morje hočejo izsušiti.** Udruženje angleških inženjerjev je zasnovalo načrt, po katerem bi izsušili morje med Anglijo in Dansko. V naši dobi, ko tehnika ne pozna nobenih ovir, se tudi ta načrt ne zdi tako silno neverjeten. Inženjerji pravijo, da bi bilo treba zgraditi ogromen jez od škotske obale pri Norfolku do morske ožine Skagerak med Dansko in Švedsko. Ta jez, ki bi sam spojil Anglijo z evropskim kontinentom, bi bil dolg 720 km, visok pa 90 m. Na jugu bi zgradili drug velik jez od kopališča Seveningen do Dovera. Morje med obema jezoma bi polagoma izsuševali, tako da bi nastala tu končno nova zemlja, ki bi bila velika približno tako, kakor je Italija. Tu bi se lahko naselilo 20 milijonov ljudi. Tehnično ta načrt ni neizvedljiv. V manjšem obsegu delajo nekaj sličnega že zdaj z izsuševanjem Zuiiderske jezera.

× **Pridelovanje vina zopet pada.** Od leta 1900. do 1913. je svetovni pridelek vina znašal okrog 140 milijonov hektolitrov na leto. Od leta 1921. do 1927. pa je ta številka poskočila na 170 milijonov hektolitrov. Zadnja tri leta pa pridelek vina pada. Pred vojno je v Italiji vsak prebivalec popil na leto povprečno 118 litrov vina, po vojni pa samo 100 litrov. Od leta 1927. dalje potočijo največja mesta Italije 200.000 hektolitrov vina manj kakor prej. Prav tako je v Franciji. V poslednjih treh letih je konzum vina padel za 7 milijonov hektolitrov letno, a konzum piva je petkrat večji kakor prej, konzum čaja šestkrat in kave dvakrat večji. V Španiji ni posebnih sprememb. Poraba je stalna in popije tam vsak človek na leto povprečno 8 litrov vina. V Argentini se je poraba vina zvišala od 53 na 85 litrov povprečno

na osebo letno. V Švici je padla poraba od 56 na 49 in v Grčiji od 48 na 27 litrov. V deželah, ki ne pridelujejo vina, n. pr. v Švedski, Angliji in Nizozemski, pa je konzum ostal nespremenjen.

× **Časopis za kaznjence.** Nedavno je izšla v Budimpešti prva številka lista, ki je namenjena kaznjencem v kaznilnicah. Naslov časopisa je «Zaupanje». Izhajal bo dvakrat na mesec v tisoč izvodih. Namen lista je obveščati kaznjence o najvažnejših dogodkih po svetu, da bodo imeli potem, ko bodo odsedeli kazen, vsaj približno sliko, kaj se je na svetu izpremenilo, medtem ko so bili zaprti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V restavraciji.

«Gospoda restavraterja želim», je poklical natakarja gospod, ki je pravkar spravljal pod streho obsežno kosilo.

Restavrater je prišel z najuslužnejšim obrazom. «Vi ste restavrater Vodopivec, kajne?» je menil gost.

«Na uslugo sem, gospod.»

«Prav», je nadaljeval gost in vzel cigareto iz ust. «Lansko leto enkrat sem tu obedoval, pa nisem mogel plačati, in ste me Vi vrgli iz restavracije.»

«Zelo žal mi je, gospod, gotovo je bila pomota...»

«Prav, prav! Ali bi me hoteli še enkrat vreči iz gostilniške sobe?»

Sramuje se.

Stražnik (pijanec, ki leži v jarku): «Starejši mož ste, pa ste se tako daleč izpozabili. Ali se prav nič ne sramujete?»

Pijanec: «Saj me je zelo sram, gospod stražnik...»

Dober pes.

«Vaš pes je res lep in čiste pasme. Ali zna tudi kaj prinesti?»

«Seveda. Jeseni sem ga izgubil, pa je prinesel 200 dinarjev kmetu, ki mi ga je privedel nazaj.»

Stražnik in potepin.

Stražnik je moral gnati zanikarnega potepina baš po glavni promenadi na stražnico. Zaradi tega se je silno hudoval in jezno renčal potepinu v uho: «Prav sram me je, da moram med tolikimi ljudmi hoditi s takim capinom.»

Potepin: «Kaj mislite, da mene ni sram, da moram iti z Vami?»

Še enkrat.

Hlapec: «Profesor Klobasa, ki sem ga davi peljal na kolodvor, mi je pomotoma dvakrat plačal vožnjo. Ali naj mu preveč plačano vrnem?»

Gospodar: «Kaj še! Če je tako pozabljiv, ga terjaj še enkrat!»

Sreča.

«Jaka ima silno srečo pri kartah.»

«Kako to?»

«Prav gotovo. Še nikoli ga nihče ni zasačil pri sleparjenju.»

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zračni oglas, dopisovanje in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek se priložiti sročila. Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prašernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Obvestilo

vsem onim, ki so na oglas v božični številki «Domovine» poslali svoje naslove glede služb v Franciji in drugih informacij, da bo sprejetih 85 mož. Sprejetih bo samo ena četrtna priglasenih mož. Sprejeti bodo prejeli pismena obvestila najkasneje v marcu; ostali pa bodo prejeli vrnjene domovnice. Albert Rečnik, Bureau Sautier, Harkstein, post Linthal (Hotel Rhin), France.

Žagar

želi službo menjati zaradi pomanjkanja dela, več vseh pravil. Naslov pove oglasni oddelček «Domovine». 57

Oglarji iščejo

večjo množino oglarskega dela. Prednost že stoječemu lesu. Dopise na upravo «Domovine» pod šifro «Oglarji 1930». 58

Slovenec v Nemčiji.

ki ima malo pokojnino in nekaj prihrankov, bi se rad vrnil v Slovenijo k dobrim ljudem, ki imajo posestvo, da bi mogel delati na posestvu in si pridobiti s tem vso oskrbo. Kdor bi sprejel poštenega moža v hišo, četudi proti plačilu, naj pošlje ponudbo pod «Dobrodošel» na oglasni oddelček «Domovine». 59

1000 dinarjev

Vam plačam, če z Ria-Balzamom ne odpravite kurjih očes, bradavic, trde kože itd. v treh dneh. Lonček 10 Din (predplačilo v pismu), 18 po povzetju pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a. Zastopnikom, drogerijam, lekarnam velik popust. 8

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wölfling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. 40

Enonadstropno hišo

v dobrem stanju, blizu mesta in kolodvora, poceni prodam. Hiša je primerna za upokojenca ali obrtnika. — Naslov pove uprava «Domovine». 50

Preklic!

Podpisani Franc Pestotnik obžalujem, da sem v vinjenem položaju govoril neresnične besede čez mojo ženo in K. I. ter ju prosim za odpustanje. Zagorje ob Savi, Kisovec št. 37. 56

Franc Pestotnik.

Kupim harmonium

pianino ali klavir (rabljeno). Ponudbe z označbo cene naj se pošljejo na: Mirko Korotaj, oskrbnik, Križovljangrad pri Ormožu. 53

Starejši samec

brez otrok, ima 70.000 Din, želi poročiti pošteno starejšo žensko brez otrok, s posestvom, trgovino ali gostilno. — Pojasnjuje: Lojze Banko, Sv. Lovrenc na Pohorju. 54

Uspeh na bradavicah

zelo dober; pošljite še tri lončke Rio-Balzama, piše: Ignacij Stare, Goriča vas 8, p. Ribnica. Rešite se tudi Vi kurjih očes, bradavic, trde kože brez bolečin, nevarnosti, noža. Lonček 10 Din (predplačilo), 18 Din povzetje pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a. 44

Bone 20%ne

kupi po najvišji ceni Ivan Pirnat, Vič-Glince. 46

Proda se majhno posestvo

z dvema njivama, travnikom in gozdom; voda in električna luč v hiši, vse v dobrem stanju. Zamenjam ga tudi za večje. Kupec se lahko vseli. Vprašati pri: Hölzl, Muta. 48

Želim službo

v trgovini, ki bi potrebovala stalnega krojača za konfekcijo. Nastopim lahko takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 35

Službo dobi

Po vseh krajih iščemo moške in ženske, kjer imajo svoj poklic in bivališče. Dnevni zaslužek Din 250.—. Prijaviti se: «Tehna», Ljubljana, Mestni trg 25/I. 34

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820. 30

Na prodaj

večje posestvo blizu glavne proge Št. Ilj—Pesnica, 23 oralo (največ njive, sadonos, vinograd), gosposka hiša, več sob, nova viničarija, ves inventar. Pojasnila daje lastnik Karel Lotz, železninar, Maribor. 28

Nič strahu.

V trgovino pride jajčarica Jera ponujat 500 jajc.

Trgovec: «Torej, plačam vam jih po dinarju. Kje jih imate?»

Jera: «Doli ob cesti v košu sem jih pustila.»

Trgovec: «Ali se ne bojite, da vam jih kdo ukrade?»

Jera: «Zakaj? Saj imam vsa prešteta!»

Enostavno.

A.: «Ali je mogoče, da Krivokljun izhaja s svojo malo plačo?»

B.: «To je zelo enostavno: on živi enostavno, oblači se enostavno in enostavno ničesar ne plača...»

Zaradi pomote.

Sodnik: «Lepo od Vas, gospa Srakoperjeva, da ste pozno ponoči pogumno prijeli vlomilca in ga obdržali. Samo malo preveč ste ga premikastili. Saj je ves lisast in še oko bi mu bili kmalu izbili.»

Srakoperka: «Seveda, seveda, mislila sem, da je prikolovratil moj stari iz gostilne...»

Listnica uredništva

Kokra. Z objavljanjem «Na potih usode» bomo pričeli, čim bodo končani «Francozi in rokovnjači».

Grahovo. Prehudo!

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zabvalna pisma! Cena 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana 66.

Tvornica konjaka in likerjev, veležganjarna

**VIKTOR
MEDEN**

Ljubljana, Celovška cesta št. 10
dobavlja poceni in najboljšo proizvede:
Pelinkovec, Chartreuse, Vanile, rum,
konjak, slivovko, tropinovec, brinjevec,
grenčico, „Zlatorog“ in „Fernet“, vino
Vermount, oranžado, citronado in
malinovec. Telefon 2071.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI

NA MALO

NA VELIKO

Ustanovljeno 1839

52

Telef.

Hrastov mah

češminjevo, koreninsko in palčno lubje v vsaki množini kupuje in plača najvišje cene

R. Luckmann, Ljubljana
Ahacljeva cesta št. 10 17



Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. - Ceniki franko. - Prodaja na obroke.



„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Advokat

Krištof Vladimir

je otvoril

odvetniško pisarno

v Slovenskih Konjicah

55



**Ako
želim
biti
posebno lepa**

tedaj vzamem Fellerjevo Elsa-Creme-pomado ter z njo zjutraj in zvečer namažem obraz, vrat, ramena in roke. S tem dobiva koža novo hrano in mladosten izgled; brez sledu so izginile solnčne pege in vse nečistosti! Za lase pa uporabljam samo Fellerjevo Elsa-pomado za rast las.

Delajte tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Po pošti 2 lonca ene ali po 1 lonček vsake Elsa-pomade stane 40 Din franko, če se denar pošlje naprej; po povzetju 50 Din. Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti paravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsatrg 360

Nervoznim, bolnim, slabotnim, izčrpanim.

Da se rešite slabokrvnosti, izčrpljenosti, predčasnih muk ter prerane smrti je neobhodno potrebno, da od časa do časa očistite svoj organizem od strupenih navlak, katere se vnaša ponajveč s hrano (mokračna kislina in druge navlake) v naš organizem, ter je ravno tako nujno potrebno očvrščenje in oživljanje njegovih moči potom energijotvornih elementov, vzetih iz žlez mladih živali, katere vsebuje «Kalefluid» D. Kaleničenko.

«Kalefluid» je absolutno potreben vsem brez razlike, kateri so izčrpljeni vsled bolezni, slabe prehrane, slabe želodčne prebave, po napornem fizičnem ali duševnem delu, težkih duševnih pretresljajih ter prekomernih ekscesih telesa ali duševnih organov itd.

«Kalefluid» je odlikovan z več nagradami na razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Florenci in Rimu — s 5 Grand Prix in 5 velikimi zlatimi kolajnami.

Brezplačno in franko pošljemo popis, ki Vas seznani z novim načinom obnavljanja in jačenja noči, zdravja in delovne sposobnosti. Obrnite se na: Kralja Milana 58, Beograd, Miloš Marković.

«Kalefluid» se dobi v vseh boljših lekarnah in drogerijah po vsem svetu ter se pošilja tu li po povzetju.

Glavna direkcija francoskega društva «Kalefluid» D. Kaleničenko, Paris, Cité Pigalle 5. 13



Tudi Vi

boste lahko s ponosom zrl na svoje perilo, ako boste za pranje uporabljali dosledno le pravo terpeninovo milo Gazela

GAZELA MILO

Salomut

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE



Samo 49 Din

St. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, 3letno jamstvo. — St. 105, ista, 19 cm visoka, **Din 64.20**. — St. 106, ista z radijskimi kazalci in urnikom, **Din 76**. — St. 120, kovinska žepna ura z dobrim kolesjem, pooljena in regulirana, 3letno jamstvo, **Din 44**. — St. 121, ista z radijskim urnikom in kazalci, **Din 58**.

Katalog gratis in franko!

H. SUTTNER, Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopr. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj alonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

POZOR!

Zadnji čas je za oddajo 20%, kronskih bonov, ker izgubijo po 15. marcu t. l. svojo veljavo. Kupujemo iste po najvišje dosegljivih cenah do 1. marca t. l. Menjalnica

REICHER & TURK, Ljubljana, Prešernova 44

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:



Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbikopita in zakovanju, pri prischu med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napegnanju goved in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasprotiglavne pošte)

Barve, lake, firnež in drugo nudi najboljše in najceneje

„LUSTRA“ V. LAZNIK, Ljubljana
Gospodarska c. 12 (poleg restav. Novi Svet) 41

Kuhinjsko posodo in vse gospodinske in gospodarske potrebščine nudi najceneje trdka 52
BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnino, LJUBLJANA

Zahtevajte brezplačni

CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar



Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99.—

3letno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120.—

5letno jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju.

Čebelarji, pozor!

Trčalnice za med, panje, umetne satnice kakor celo ostalo čebelarstvo orodje izdeluje v prvovrstni izvedbi

Jugoslovanska čebelarska industrija

L. RITZMAN v Novem Vrbasu, Dunavska banovina.

Vsak čebelar dobi na zahtevo brezplačno in poštne prosto naš najnovejši slov. cenik za leti 1930/31, ki ob.ega 80 strani z 220 slikami.

32

Glasbila direktno iz tovarne!
Zahtevajte takoj naš
brezplačni glavni katalog
MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov
in harmonik
podr. **MARIBOR št. B-104.**
Violine od 95 Din, Mandoline od
136 Din, Gitare od 207 Din,
Ročne harmonike od 85 Din,
Gramofoni od 345 Din,
Tamburice od 98 Din

Pljučne bolezni so ozdravljive!



Pljučna tuberkuloza — sušica — kašelj — suhi kašelj — sluzasti kašelj — nočno potenje — bronhialni katar — katar požiralnika — zaslinjevanje — bruhanje krvi — pljuvanje krvi — tesnoba — astmatično dihanje — bodljaji i. t. d. so ozdravljivi!

NA TISOČE OZDRAVLJENIH!

Zahtevajte takoj mojo knjigo

„Nova umetnost prehrane“

katera je že mnoge rešila. — Isto lahko uporabljamo pri vsakem načinu življenja in ima to prednost, da se bolezen hitro zatne. — Telesna teža se zviša in apnenje, ki se polagoma stopnjuje, zaustavi bolezen. Resni zdravniški izvedenci potrjujejo izborni kakovost moje metode, in radi priporočajo njeno uporabo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

POPOLNOMA ZASTONJ dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Kogar bolezen muči, kdor se hoče hitro in temeljito ter brez posledic in nevarnosti rešiti bolečin, naj še danes piše! Naglašam ponovno, da dobite moje razjasnjenje popolnoma **zastonj**, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik gotovo takoj pristal na ta, od prvovrstnih profesorjev kot izvrstno ocenjen

novi način Vaše prehrane.

Radi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete ter boste takoj in v vsakem času od mojega tamošnjega zastopništva dobro postreženi.

Črpajte pouk in ojačano življensko voljo iz knjige izkušenega zdravnika. Knjiga vsebuje okrepitev in življensko uteho ter se obrača k vsem bolnikom, ki se zanimajo za sedanj način znastvenega zdravljenja pljuč.

Moj naslov:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24, Abt. 619.